

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 80 petič vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2,50, od 100 do 300 vrst a Din 3, večji inserati petič vrst Din 4.—. Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 8 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101.
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Svečanosti v Franciji:

Angleški kraljevski par v Parizu

Veličasten sprejem kralja Jurija VI. in kraljice Elizabete v francoski prestolnici — Nova potrditev zaveznitva in prijateljstva zapadnih demokratskih velesil

Pariz, 20. jul. d. Angleški kraljevski par je prispel v Pariz večeraj popoldne ob 16.50. Na postaji, ki je bila vsa v francoskih in angleških zastavah ter okrašena s cvetjem zelenjem in preprogami, ju je sprejel predsednik republike Lebrun z vsemi člani vlade. Prihod posebnega vlaka, s katerim je prispela angleška kraljevska dvojica, so pozdravili s 101 topovskimi strelji, nato pa s fanfarami. Od železniške postaje pa vse do Quai d'Orsay so tvorile špalir čete francoske vojske. Z vseh zgradb so vihrale zastave. Ogromna množica ljudstva je zapolnila vse hodnike ob ulicah, kjer je bil sprejem. V prvem avtomobilu sta se vozila kralj Jurij VI. in predsednik francoske republike Lebrun, v drugem angleška kraljica Elizabeta z gospo Lebrunovo, zatem pa so sledili avtomobili ostalih uglednih osebnosti iz spremstva kraljevske dvojice. Pred avtomobilom, v katerem se je vozil kralj, je jezdil oddelek spahijske avtomobilni na obeh straneh oddelek republikanske garde, nato pa je sledila vrsta motociklistov. Kralj in kraljica sta se s svojim spremstvom peljala preko trga Etoile, mimo Elizejske palače, preko Place de la Concorde do Quai d'Orsay. Ogrom-

ne množice ljudstva so navdušeno pozdravljale visoka gosta.

Na Quai d'Orsay je kralj Jurij VI. sprejel člane diplomatskega zbora, ki jih je predstavil dojen diplomatskega zbora nuncij msgr. Valerio Valeri.

Ob 17.30 sta se kralj in kraljica odpeljala v Elizejsko palačo, kjer sta obiskala predsednika Lebruna. Ob tej priliki je podelil kralj Jurij predsedniku Lebrunu red Velikega križa, predsednik francoske republike pa je podelil angleški kraljici veliki križ legije časti. Kralj Jurij VI. je bil s tem redom odlikovan že l. 1919. Francoski zunanji minister je dobil odlikovanje reda sv. Jurija.

Angleški kralj in kraljica sta se nato vrnila na Quai d'Orsay, ob 20. pa sta se ponovno odpeljala v Elizejsko palačo, kjer jima je priredil predsednik Lebrun slavnostno večerjo, na katero so bili povabljeni vsi člani vlade, spremstvo angleškega kraljevskega para, ves diplomatski zbor in mnogi drugi odličniki. Na poti v Elizejsko palačo je kraljevski avtomobil spremljal oddelek republikanske garde na konjih, vojaštvo pariške posadke pa je tvorilo špalir. Kralj je bil ob tej priliki oblečen v uniformo maršala britanske vojske.

torjev. Ulice so bile vsa noč prepolne občinstva. Na trgu Etoile je bilo vso noč ljudi kakor podnevi. Trg Concorde je bil podoben jezeru luči. Navdušenje občinstva je bilo nepopisno.

Lebrunov dar kraljici Elizabeti

Pariz, 20. jul. AA. Kraljici Elizabeti je pri uradnem obisku v Elizejski palači predsednik republike Lebrun podaril veliko stensko preprogo, ga. Lebrun pa ji je izročila za obe princesi knjigo, ki jo je darovalo društvo »L'Acueil Francaise«. To društvo je ustanovila ga. de Jouvenel. V knjigi so zbrani podpisi najuglednejših francoskih osebnosti, ki zavzemajo najvišja mesta v Franciji.

Angleški veleposlanik v Parizu sir Eric Phipps in člani kraljevskega spremstva so bili odlikovani z redom Velikega križa legije časti.

Angleški tisk o obisku v Parizu

London, 20. jul. AA. Medtem ko ves francoski tisk slavi angleško kraljevsko dvojico, slavi angleški tisk Francijo. Mnogi listi, med njimi »Times«, so izdali posebne izdaje, posvečene Franciji. Vsi pri našo izčrpe zgodovinske pregleda o razvoju angleško-francoskega prijateljstva in zlasti poudarjajo, da pomeni obisk angleškega kraljevskega para v Parizu poglobitev zgodovinskega prijateljstva, ki je sredstvo stalnosti in miru v sedanjih trenutkih. To prijateljstvo ni naperjeno proti nikomur in more vsaka država mirno pristopiti k tej zvezi. »Times« zlasti poudarjajo, da sloni prijateljstvo obeh narodov, ki sta zelo različna po svojem značaju, na stremljenju, da služita enemu in istemu idealu. »Daily Express« piše, da želi Francija skle-

niti z Anglijo vojno zvezo. Tako željo goje tudi predstavniki angleškega javnega mnenja ter je glavni zastopnik politikov s temi cilji Winston Churchill že odpotoval v Pariz.

Predmet Bonnetovih razgovorov s Halifaxom

Pariz, 20. jul. AA. Na sestanku Bonnet z lordom Halifaxom bo zopet govora o angleško-francoskem sporazumu, ki je bil dosežen 29. aprila t. l. Pogoji in pomen tega sodelovanja niso tajni, ker sta bila Berlin in Rim že tedaj obveščena o sklepih, ki so bili sprejeti na sestanku v Londonu.

Med bivanjem angleških gostov v Parizu se tehnična pogajanja ne bodo nadaljevala, pač pa se bodo ministri poučili, kaj je bilo izvršenega v poslednjih mesecih. Prav tako bodo obravnavali razvoj dosedanjih zvez med obema generalnima štaboma.

Poučeni krogi poudarjajo, da sloni sedanje sodelovanje na odgovori lokarnskega sporazuma po Nemčiji v mesecu marcu 1936. Tedanji angleški zunanji minister je 1. aprila istega leta poslal francoskemu in belgijskemu poslaniku pismo, v katerem napoveduje pogajanja med generalnimi štabi, če ne bo sklenjen nov lokarnski sporazum. Dva tedna na to so se začela pogajanja generalnih štabov. Anglija je izjavila, da ostanejo zanj v veljavi obveznosti, ki jih določa glede na Francijo lokarnski sporazum. Ker je Nemčija enostransko odpovedala lokarnski sporazum, pomeni pismo od 1. aprila 1936 dejansko nov sporazum, ki ga je uradno poročilo od 19. aprila zopet potrdilo. Zato se lahko smatra, da bo posega v spor tuji Velika Britanija, če bi se Francija zapletla v kak spopad zaradi sporazumov s svojimi zavezniki v srednji Evropi.

Govora predsednika Lebruna in kralja Jurija na večerji v Elizejski palači

Na večerji v Elizejski palači sta predsednik Lebrun in kralj Jurij VI. izmenjala zgovorne izjave.

Predsednik Lebrun je v svojem govoru poudaril med drugim, da temelji prijateljstvo Francije in Anglije na enakem stremu po miru in mednarodnem reševanju narodnih in mednarodnih problemov. Naglasil je naravno pomen in koristi sporazuma med Francijo in Anglijo tako med svetovno vojno kakor v času miru. Ta sporazum nalaga Franciji in Angliji precejšnje obveznosti v moralnem pogledu, zlasti pa v prizadevanju, da se ohrani mir in zagotovi spoštovanje mednarodnih zakonov. Izpolnjevanje mednarodnih zakonov ne more biti popolno brez izpolnjevanja lastnih dolžnosti in brez stalnih naporov obeh držav, da se ohrani splošni mir. Na vseh poljih morata biti varnost in enotnost glavni cilj civilizacije in nobena država ne sme izgubiti tega cilja izpred oči, ker obstoje možnosti novih prijateljstev. Prepričan sem, je končno dejal, da bo Vaše Veličanstvo in vlada Vašega Veličanstva storila vse, da se to uresniči, prav tako pa bom storil vse tudi sam, kakor tudi vlada francoske republike, da se čim prej uresniči ta blagohotni namen. Vse prežet s temi željami in v popolni iskrenosti dvigam v imenu Francije čašo na čast Vašega Veličanstva, na čast Njenega Veličanstva kraljice in kraljevskega doma, za velično in napredek Velike Britanije in britanskega cesarstva.

Ni. Vel. kralj Jurij VI. je v svojem odgovoru med drugim dejal: Dvigam se s čustvi zadovoljstva in hvaležnosti, gospod predsednik, da vam odgovorim na tako prišerno in gniljivo zdravilo, ki ste jo izrekli kraljici in meni. V veliko zadovoljstvo nam je, da smo na prvi obisk v začetku našega vladanja prišli lahko v Pariz, v to plemenito prestolnico prijateljske države, s katero je Velika Britanija vezana z mnogimi spominji na skupne žrtve. Kraljica in jaz sva globoko ginjena nad sprejemom, ki nam je bil prirejen. Kljub morskemu prelivu, ki nas loči, sta se naši dve državi združili in povežali svoji usodi v teku stoletij. Bilo bi nemogoče, da se ne bi spomnili dobe, ko so bili naši odnosi najprišernejši. Vse dolgoletno in prišerno sodelovanje je dokazalo, da sledimo istim idealom. Naša dva naroda sta enako vdana demokratskim idealom, ker najbolje ustrezajo njunemu naravnemu geniju. Preveča nam vera v blagodat svobode in ponosni smo na to svojo politično vero, ki jo delimo tudi z drugimi narodi. Zavedamo pa se, da nam ta vera nalaga tudi veliko odgovornost. Naš sporazum in naše iskreno prijateljstvo, ki ste ga omenili, gospod predsednik, ni naperjeno proti nikomur. Naše vlade žele doseči mednarodne sporazume z vsemi, da bi se ohranil svetovni mir in da bi se uredila vsa gospodarska vprašanja, ki naj omogočijo blagostanje človeštva. Naši dve vladi zasledujeta skupen cilj, ker želita srečo vseh narodov. Zelo se vam hvaležen, da ste mi dali priliko, da podčrtam prijateljske zveze med Francijo in Veliko Britanijo, in zelo so me ganile želje za velično in napredek moje države in mojih prekomorskih posesti. V svojem imenu in v imenu Nj. Vel. kraljice, v imenu Nj. Vel. kraljice Marije, obah princes in kraljevskega doma se vam najlepše zahvaljujem. Dvigam čašo na vaše zdravje, za čast in slavo Francije.

Po slavnostni večerji je bila koncertna prireditev, ki se je začela ob 23. in končala nekoliko pred polnočjo. Angleška vladarska dvojica je zapustila Elizejsko palačo ob 0.30 in se je vrnila na Quai d'Orsay. Do avto-

mobila sta ju spremljala predsednik Lebrun in njegova soproga. Častna četa pa jima je izkazala čast. Med potjo ju je množica navdušeno pozdravljala. Ko sta se vrnila v palačo na Quai d'Orsay, sta kralj in kraljica nekaj časa ob oknu opazovala razsvetljeni Pariz.

Pretekla noč v Parizu je bila veličastna. Elizejska polja so tonila v svetlobi reflek-

Žalovanje v Rumuniji Pogreb pokojne rumunske kraljice Marije bo v nedeljo

Bukarešta, 20. jul. Včeraj dopoldne so posmrtno ostanke pokojne kraljice Marije položili v dvorcu Pelešu na oder ter dovolili dostop občinstvu, ki je prihitelo ob blizu in daleč, da se poslovijo od nje. Jutri bodo krsto s truplom prepeljali v Bukarešto ter položili na katafalk v dvorcu Cotroceni, kamor bo dovoljen dostop občinstvu jutri ves dan, v petek in soboto. V nedeljo bodo prepeljali pokojno kraljico iz dvorca Cotroceni do dvorne postaje, nato pa z vlakom do samostana Curtea Argeș, kjer bodo v ponedeljek položili njene posmrtno ostanke v kraljevsko grobnico. Dvorno žalovanje bo trajalo 6 mesecev, narodno žalovanje pa je vlada določila za 8 dni.

Po oporoki, ki jo je pokojna kraljica napisala l. 1933, bodo njeno srce v posebni žari pokopali v parku njenega najbolj pri-

ljubljenega gradu Balčika ob Črnem morju.

Bukarešta, 20. jul. AA. Včeraj popoldne sta prispela v Sinajo nadvojvodinja Ileana Habsburska, hči pokojne kraljice Marije-matere, in nadvojvoda Anton Habsburski, snoci ob 18.30 pa je prispel princ Nikola.

Potem ko je princ Nikolaj nekaj časa prebil ob krsti kraljice Marije, je veterjal skupaj s kraljem. Oba brata sta ves večer prebila skupaj.

Angleški dvor bo zastopal na pogrebu vojvoda Kentški.

Beograd, 19. julija. AA. Zaradi smrti Nj. Vel. kraljice Marije rumunske bo po najvišjem nalogu dvor Nj. Vel. kralja žaloval šest tednov, to je od 18. julija do 28. avgusta 1938. Prve tri tedne bo globoko žalovanje. (Iz pisarne maršala dvora Nj. Vel. kralja.)

Madžarsko-italijanski razgovori Komentarji italijanskega tiska o sodelovanju Italije in Madžarske

Rim, 20. jul. w. Obisk madžarskih državnikov je glavni predmet vsega rimskega tiska, ki soglasno poudarja, da so bili razgovori med zastopniki obeh vlad izredno prišerni. Pod naslovom »Politika sodelovanja« piše »Popolo di Roma«, da je treba danes ugotoviti, da italijansko-madžarsko prijateljstvo zaradi zadnjih dogodkov ni utrpelo nobene škode, temveč je še bolj okrepjeno. Dejansko os Rim-Berlin in tudi italijansko-jugoslovenski sporazum nista nobena ovira za italijansko-madžarsko sodelovanje, temveč samo njegova naravna izpopolnitev.

»Giornale d'Italia« napada pisanje nekaterih francoskih listov o razgovorih, ki sta

jih imela Mussolini in madžarski min. predsednik Imredy. Gotovi krogi v tujini, piše med drugim, se na noben način ne morejo odvaditi nasvetom. Tako skušajo v zadnjem času tudi dati nasvete Madžarski, ki pa še vztraja na svoji prejšnji poti v zunanji politiki in ne odstopa od svojih tradicionalnih prijateljstev. Skrajni čas je že, da gotov del francoskega tiska uvidi mednarodno politično stvarnost, kakršna je.

Rim, 20. jul. AA. Snoci je bila prirejena na čast Imredyju in Kanjje predstava Verdieve opere »Aida« v velikem gledališču na prostem. Predstava se je udeležili tudi Mussolini s člani vlade. Ko so gostje prišli v gledališče, jim je 20.000 gledalcev priredilo dolgotrajne in navdušene manifestacije.

Beck v Gdansk

Varšava, 20. jul. AA. Poljski zunanji minister Beck, ki prebije vsako leto del svojega dopusta s križarjenjem na svoji jahti ob Baltički obalah, je včeraj obiskal Gdansk.

Novi iranski zunanji minister

Teheran, 20. jul. w. Dosedanji poslanik Irana v Bagdadu Mustafa Aalam je bil imenovan za zunanjega ministra.

Rumunski preokostlantski polet

Washington, 20. jul. d. Pristojne ameriške oblasti so izdale rumunskemu letalskemu kapetanu dovoljenje za polet iz New Yorka v Bukarešto. Če bo vreme ugodno, bo že jutri odletel preko Atlantika.

Justifikacija v Berlinu

Berlin, 19. jul. AA. Včeraj je bila izvršena smrtna kazen nad Helmuthom Kulmanom iz Vratislave, ki je bil obsojen na smrt zaradi volonstva.

Hud potres v Grčiji

Afene, 20. jul. d. V pretekli noči je bil v Atenah in okolici hud potres. Potresni sunki so trajali skoraj 20 minut. Posebno veliko škodo je potres povzročil v provinci Atiki. Vas Palatia je bila popolnoma porušena. Tudi v mnogih drugih krajih, zlasti v Oroposu, so bile porušene in poškodovane mnoge hiše. Med ljudmi je nastala velika panika ter so preplašeni pobegnili na prosto. Koliko ljudi je bilo ubitih in ranjenih, še ni znano. Minister za socialno skrbstvo je že odpotoval na potresno ozemlje. Vlada je ukrenila potrebno, da se nudi prebivalstvu prva pomoč.

Francosko-nemški trgovinski sporazum

Pariz, 20. jul. AA. Včeraj je bil dosežen sporazum med francoskimi in nemškimi zastopniki, ki so se pogajali o ureditvi trgovinskega prometa med Francijo in Nemčijo po priključitvi Avstrije k Nemčiji. Gre v prvi vrsti za kontingentiranje in zamenjavo blaga. Novi sporazum bo danes prebivalstvu prva pomoč.

Egiptska kraljica mati na Jadranu

Benetke, 20. jul. AA. Egiptska kraljica-mati Nazil je prispela iz Zeneve v spremstvu svoje hčerke ter nekaj egiptskih princov v Benetke. Spremlja jo tudi egiptski minister za gradnje. Kakor se je moglo zvedeti, se bo podala tudi na vožnjo ob dalmatinski obali.

Ameriško oboroževanje na morju

Washington, 20. jul. AA. »Times« poroča, da bodo tri nove ameriške križarke po 35.000 ton zgrajene v državnih ladjedelnicah in ne v zasebnih, kakor je bilo prvotno rečeno. Ministrstvo za mornarico izdela tudi načrte za nove križarke, ki bi imele po 45.000 ton.

Predsednik egiptске vlade v Londonu

London, 20. jul. AA. Danes je prispel v London min. predsednik Mohamed Mahmut paša. Kakor poroča »Daily Mail«, bo imel več razgovorov v angleškimi ministri o položaju na Sredozemskem morju, o vprašanju Palestine in o gradnji vojašnic za angleške čete pri Sueskem prekopu.

Borzna poročila

Curich, 20. jul. Beograd 10, Pariz 120625, London 21.4875, New York 437.06, Bruselj 73.90, Milan 23, Amsterdam 240.20, Berlin 175.50, Dunaj 30.—, Praga 15.10, Varšava 82.40, Bukarešta 3.25.

Ob preranem grobu F. Seršena

Ljubljana, 19. julija

Kruta smrt nam je iztrgala splošno znana in priljubljena Frančka Seršena, ki se je vrnil mrtev iz zagrebške sanatorija v rodni Ljutomer. Nasmeh, poln vere v ozdravljenje, se je poslovil od prijateljev in znancev, ko si je šel iskat zdravja v Gradec in Zagreb, odkoder se nam je vrnil v nedeljo srti sredi svoje najlepše življenjske dobe. Sprejeli smo ga krvavečih src. Brdskosti življenja so bile njegov obilni delež od mladih nog do preranega groba. Toda vsem tegobam se je upiral z močno voljo in klenim značajem, čeravno mu je telo pešalo. Konec je naš Franček že čutil, ko se je pred 6 leti podvrget težki operaciji ledvic.

Seršenov Franček leži danes na mrtvaškem odru sredi nešteti vncov in po ob častni sokolski straži. V grob leže Ljutomerčan, ki je bil vedno vnet za napredek svojega rodnega kraja ter je povod delal nesebično brez častihlepa. Videli smo ga bojnega, kako se je poleg svojega ogromnega dela posvetil občini kot podžupan. Mestni hranilnici pa kot odbornik. Svoj prosti čas je posvetil delu za trgovsko-obrtni stan ter bil med ustanovitelji trgovskega združenja in predsednik nadzornega odbora. Svojo trgovino, ki jo je prevzel še zelo mlad, je povzdignil v eno največjih v okolici ter zgradil lep moderen hotel. Bil je strokovno zelo nadobražen, kar je dosegel

z vsestransko marljivostjo in knepljo volje, zato uživa njegova trgovina velik slavo. Med domačim ljudstvom je bil zelo priljubljen, saj je bil prijazen, skromnih besed in vljuden napram vsakemu. Obširna posestva in vinograde je obdeloval tako, da so bili vedno drugim za vzor. Neutrudno delaven, požrtvovalen in inicijativen je bil pri Sokolu, ki mu je bil podstavec. Mnogo je žrtvoval za Sokola, zlasti za sokolski dom, kjer je bil med prvimi, ki so mnogo doprinesli k tej lepi stavbi. Tudi ta smo ga videli kot resnega moža, ki je sprožil mnogo dobrih in koristnih predlogov. Delaven je bil tudi pri podružnici Lovskega društva, kjer je deloval kot njen blagajnik. V lovskem revirju je kazal vedno lovsko tovarštvo in smisel za gojenje divjadi, saj je bilo njegovo lovišče v tem pogledu vedno med prvimi. Velika je bila tudi njegova gostoljubnost, ki diči Seršenovo hišo že od nekdaj. Seršenov Franček je bil odločen in neomajen nacionalist, pristaša JNS ter je bila njegova pot vedno ravna. Pri Seršenovih so se zbirali vedno nacionalisti že pred vojno. Vr-zeli, ki jo je zasekala njegova smrt, ne bo lahko zapolniti. Pokojnik je bil trdna opora vsega nacionalnega dela v Ljutomeru in bližnji okolici. Za njim žaluje poleg svojcev ves nacionalni življenjski Ljutomerški in daljne okolice ter mnogi znanci. Franček in vse njegovo delo pa nam bo ostalo vedno pred očmi ter nas znova pozivalo na delo in borbo. Bodi Ti lahka domača zemlja, za katere svobodo si se žrtvoval!

Politični obzornik

Prerok

Katoliški župnik Ljudevit Vuličević, doma iz Cavtata pri Dubrovniku, Srb-katolik, je bil navdušen rodoljub in ognjevit Slovan. Pisal je mnogo v srbske in hrvatske liste. Leta 1880. je objavil v dalmatinskih listih plamenč članek, namenjen mladini, v katerem jo je pozival, naj se z vsem žarom mlade duše posveti delu za narod in naj ji bo v tem delu vedno zvezda vodnica — slovanstva ideja. Svoj članek je zaključil:

»V imenu Slovanstva, očeta našega, in Srbstva, njegovega sina miliga, na Kosovem ranjenega, v Črni gori pokopanega, v Srbiji po Karagjorgju znova oživelega, v imenu Duhā od pokrajina Ledenege morja do Jadranskega ... Mladina, v postranstvu nekaj domi in se blika. Priključuje se ono, kar so davni pradedje vaši želeli videti, kar vaši očedeje niso videli, kar bodo sinovi vaši videli...«

Ljudevit Vuličević je poudaril, da je bil blizu časa, ko zamezne solnce svobode luči pojasnjajočim slovanom.

Seja ptujskega mestnega sveta

Fara prohtijske cerkve sv. Jurija naj se ukine — Slabe ceste

Ptuj, 19. julija. Na snočni seji mestnega sveta je bilo sklenjeno, da se naloži 8% občinska doka za farane župnij. Sv. Jurija, ker je osek za cerkev konkurenčne posle ugovoril pri prevzemu 30.838.40 din neporavnanih računov in je kritje teh neodložljiv. Obenem je ugovoril isti osek, da je stanje nadarbinskih poslopij prostijske cerkve, kakor tudi cerkve same, skrajno slabo, tako da bodo ta popravila neodložljiva. To pa bi pomenila tako veliko breme za farane cerkve sv. Jurija, da istih mestni svet ne more predlagati v odobritev. Osek je mnenja, naj bi se fara prostijske cerkve sv. Jurija ukinila in združila z minoritsko fara, da bi se s t m k plačilo stroškov za potrebna popravila pritegnila vsa fara z 10.000 prebivalci. S tem bi se tudi zmanjšala potreba nadarbinskih poslopij zaradi združitve gospodarstva z gospodarstvom minoritskega sa mostana. Mestni svet stališče odsko odobrila z dodatkom, da naj se o zadevi obvesti šk. ordinarijat potom deputacije obstoječe iz predsednika občine in m. s. g. Maležiča in dr. Visenjak. Po potrebi naj bi se tudi odredilo glasovanje faranov cerkve sv. Jurija, ki naj odločijo ali so za združitev obeh župnij ali pa za prevzem stroškov za prej navedena popravila.

Sokolskemu društvu s na njegovo prošnjo dovoli brezplačna uporaba elektric-

ne razsvetljave v prosvetni dvorani in v telovadnici največ do 300 kw ur.

G. predsednik poroča, da se je udeležil anket. glede cest v Mariboru, katere se je udeležil tudi predsednik zveze cest g. inž. Vrhunc iz Ljubljane. Ugotovilo se je skrajno slabo stanje naših cest v našem območju in je obenem tudi opozoril pred vsem na potrebo zgradbe novega mostu čez Dravo, na potrebo moderniziranja ceste Maribor—Ptuj—Ormož—Čakovec, na važnost gradbe nove ceste od Sv. Martina ob Dravi skozi Vičavo do Ptuja ter sploh zboljšanja cestnega omrežja v ptujskem srezu.

Na razne kritike m. s. dr. Komljanca g. predsednik pojasni, da se bo izdelal točen projekt vseh cest, katerih modernizacija oziroma zgradba je nujno potrebna ter se bo ta elaborat razstavil v Mariboru ob priliki mariborskega tedna.

S tem se je javna seja zaključila in po kratkem odmoru je sledila tajna seja. Razpravljalo se je o državnem predstojništvu mestne policije in je mestni svet sklenil, da je občina pripravljena dati brez plačila na razpolago vse potrebne lokale, drugih dotacij, katere bi morala plačevati državi, pa proračun ne prenese.

Sprejeta je bila tudi pragmatika o občinskih uslužbenih, kakor je predvideva zakon.

KINO UNION

Tel. 22-21
Predstave ob 19.15 in 21.15 uri.

VZTRAJNI STOTNIK

LIL DAGOVER IN KARL L. DIEHL
Napeta drama iz burnih preteklih dni

Edinstveno mednarodno tekmovanje v Ljubljani

Program prvega mednarodnega tekmovanja z letalskimi modeli

Ljubljana, 20. julija

V Ljubljani prireja centrala Aeroklubov prvo mednarodno tekmovanje in sicer z letalskimi modeli. Zato smo lahko upravičeno ponosni, da je Ljubljano doletela čast gostiteljice številnih tekmovalec, ki se že zbirajo iz mnogih krajev države in iz drugih držav in da bo mednarodno tekmovanje opozorilo svet na slovensko prestolnico. Veseli nas pa tudi, da je pobuda za prirejanje stalnih mednarodnih tekmovanj z letalskimi modeli izšla iz naše države.

Tekmovanje samo bo v soboto in nedeljo na letališču, kjer že nekaj dni skrbno vodijo tehnične priprave. Pripravljalno delo je razdeljeno na tehnične priprave in administrativno ter propagandno delo. Propagandno vodi posebna pisarna (v hotelu »Metropol«) s svojim referentom, urednikom »Naših kril« Milenkovičem na čelu, tehnične priprave pa vodi ing. Stojković.

V izvršnem odboru tekmovanja so: ing. T. Sondermayer, J. Jermolovič, Adamovič, Panovčič, dr. A. Mitrovič in N. Miroslavjevič, v splošnem odboru pa: ing. T. Sondermayer, polkovnik Živanovič, polkovnik G. Jovanovič, D. Adamovič in major D. Lučič.

Komisar za organizacijo tekmovanja je N. Miroslavjevič. Šef tehniškega oddelka je M. Hodžer, med tem ko ima tehnično službo na letališču ing. Stojković. Tehnična služba samega tekmovanja je v rokah Landsberga, Obada in Seredinskega. V mednarodni sportni komisiji bodo zastopane naslednje države: Francija, Nemčija, Češkoslovaška, Madžarska, Egipt, Švica, Amerika in Jugoslavija.

Program je v glavnem naslednji: Danes sprejem gostov in sicer tekmovalec ter vodji tekmovanih ekip. Včeraj so prispele ekipe oblastnih odborov iz Zagreba, Beograda, Skoplja, Niša, Cetinja in Zemuna, in sicer okoli 50 visokošolcev in visokošolk. Tekmovalci so se nastanili v Akademskem kolegiju v Kolodvorski ulici.

Davi so prispele Angleži, pričakujejo pa se tekmovalec iz drugih držav. Skupno bo tekmovalo 9 držav z okrog 100 modeli. Češkoslovski bodo prispele polnočnice ob 16.45.

Dopolodne so prispele v Ljubljano še ekipe iz notranjosti države, in sicer iz Splita, Pančeva, Šabca, Indije in Susaka. Razen štirih Angležev sta prispele izmed inozemskih gostov 2 Egiptčana. Izmed inozemskih ekip, kolikor jih je prišlo, došle, je najštevilnejša nemška, ki je pripadala snoti in ki šteje 9 članov. V nji so slovenski nemški modelarji kakor n. pr. Benšič. Razen Čehov danes pričakujejo še Bolgare in Francoze. Prispele bodo tudi Madžari, a čas prihoda še ni znan.

Jutri na dnevnem redu: Ob 9. se tekmovalec odpeljejo na letališče, kamor bodo

tudi prepeljali modele z zasebnimi tovornimi avtomobili. Modele bodo spravili v posebne shrambe v hangarju. Kosilo bo skupno ob 13.30 v Unionu. Popoldne si bodo gosti ogledovali mesto in njegove zanimivosti pod vodstvom domačih vodnikov. Večerja bo ob 20. na vrtu hotela Union.

V petek se odpeljejo tekmovalec po zajtrku v Akademskem domu ob 8.30 na letališče. Ob 8.45 se odpelje izpred Uniona na letališče sportna komisija, ki bo imela ob 9. sejo ter bo izvolila žirijo. Po seji bo pregled modelov. Kosilo bo na letališču. Zvečer bo goste pozdravil ljubljanski župan pri večerji na Bellevueju.

V soboto bo ob 9. slovenska otvoritev tekmovanja s pozdravnimi govori, in sicer predsednika Aerokluba, vojnega ministra in predsednika občine, nakar bodo razstavili tekmovalec. Ob 9.30 se začne tekmovanje samo po posebnem načrtu in bo trajalo vse dopoldne, popoldne se bo pa nadaljevalo od 15. do 19. V nedeljo se bo tekmovanje zopet začelo ob 9. ter trajalo vse dopoldne, popoldne pa od 15—18.

V ponedeljek prirede gostje izlet na Gorenjsko in zmagovalec bo prejel pokal Nj. Vel. kralja Petra II. na Bledu ali na Brdu. Zvečer bo poslovilna večerja v Ljubljani na Bellevueju.

Prireditve ima za Ljubljano izreden pomen in marsikdo se čudi, da nismo o nji poročali prej. Zlasti čitatelji beograjskih listov pri nas. Beograjski listi so imeli namreč tudi ob tej priliki prednost pred slovenskimi, čeprav bo tekmovanje v Ljubljani in ne glede na njen pomen za Ljubljano. Tega bi ne omenjali, ko bi beograjski in zagrebški listi ne uživali ob vseh podobnih prilikah posebnega monopola na prvo poročanje. Listi iz drugih pokrajin države, zlasti iz Beograda in Zagreba, preplavljajo Slovenijo, med tem ko slovenski listi pač ne konkurirajo v drugih pokrajinah države beograjskim listom in bi bilo prav, če bi smeli poročati vsaj o domačih prireditvah hkrati z beograjskimi in zagrebškimi listi. Bila bi zadovoljna naša javnost in v Beogradu in Zagrebu bi se tudi nihče ne mogel pritoževati. Veselilo bi nas, da bi se po 20 letih sožitja z brati Srbi in Hrvatji kazala strpnost in bratska sloga tudi v takšnih primerih. In še nekaj: prav nič ni škodilo, če bi se naši bratje Srbi in Hrvati naučili vsaj toliko slovensčine, da bi mogli citati slovenske liste, ki naj bi jih upoštevali malo bolj kakor doslej. Želo zanimiva bi bila statistika, ki bi nam pokazala, koliko srbskih in hrvaških listov prihaja v Slovenijo in koliko slovenskih gre v srbske in hrvaške kraje. Ta statistika bi bila nemara porazna slika naših kulturnih razmer.

Praznik avtomobilistov

Ljubljana, 20. julija

Razvoj avtomobilizma pri nas zadnje čase — čeprav se še ne moremo primerjati z mnogimi državami — je tako pomemben pojav, da mora javnost posvečati tudi tradicionalnemu prazniku avtomobilistov primerno pozornost. Avtomobilski patron je sv. Krištof in v drugih državah praznujejo praznik avtomobilistov zelo slovesno. Pri nas je tudi praznovanje tega praznika skromno, a ima tem večji pomen, ker se nam tedaj tudi prilika za izredno potrebno propagando za razvoj motornega prometa in izboljšanje cest.

Letošnja proslava patrona avtomobilistov v nedeljo ima poseben pomen zaradi tega, ker bo ob tej priliki na Jezerskem vrhu otvoritev nove obsejne turistične poslovalnice, ki jo je ustanovila ljubljanska sekcija Avtomobilskega kluba; sekcija pospešuje avtomobilski turizem pri nas tudi s postopnim ustanavljanjem turističnih poslovalnic. Ustanovila je že turistični poslovalnici, in sicer v Planini pri Raketu in na Podkorenskem sedlu. V nedeljo bo tudi na vrhu Jezerskega prelaza blagoslovljena

kapelica, posvečena patronu avtomobilistov. Krasen rezljan kip svetnika je darovala ljubljanska sekcija AK.

Praznovanje sv. Krištofa je med našimi avtomobilisti že tradicionalno. Zvezano je vedno z izletom in letošnjo prireditvijo bo že osma. Prejšnja leta so praznovali na Vrhu, Jezerskem vrhu, v Novem mestu, Laškem, Bohinju, Logarski dolini in na Podkorenskem sedlu. Ljubljanski avtomobilisti se bodo odpeljali v nedeljo iz Ljubljane na Jezersko med 7. in 8. uro. Ob 10. bo blagoslovitev kapelice in maša. Pel bo akademski kvintet iz Ljubljane. Po maši bo tradicionalna blagoslovitev vozil, končno pa bodo slovesno odprli novo turistično poslovalnico.

Udeležba avtomobilistov, članov AK in članov Kola motociklistov bo nedvomno lepa, ker Jezerski vrh slovi po izredni naravni lepoti in ker je le 57 km oddaljen od Ljubljane. Cesta je zadovoljiva, največji vzponi pa ne presegajo 10%.

Štami pri Abrahamu

Ljubljana, 20. julija

Takole je bilo. Ob vinu in petju smo se spominjali rajnega Petruške, ki je včasih tako rad naglašal, kako pusto bi bilo človeško življenje brez mamil. »Štami« — ti isti vse, ki kot rojenček pred 50 leti pod trnovskim zvonom še sanjal ni, po kako čudni poti se bo prebiral skozi življenje in kakšne vsemogoče poklice mu bo naklonila usoda: humorista, reklamnega risarja, pevca, konferencierja, aranžerja itd., je živahno pritrjeval in vzdihoval: »Ah, prijateljica mi več.« Vladimir Stancar vulgo »Štami«, sin pokojnega znanega navdušenega pevca, rodoljuba in Sokola Gustlana Stancarja, je bil prav tako že v rani mladosti vnet pevec, navdušen Sokol in dober uradnik. Kot operni pevec je drsal po deskah ljubljanskega, zatrebskega in osiškega gledališča, kot uradnik pa je služil pri zbornici TOI in drugod. Tudi njemu ni prizanesla vojna vihra; gnala ga je na goliške poljane in soške ravni. Brž, ko pa je nad tužnim Korotanom vstala ognjena zarja, je hitel s prvo legijo na Črno fronto, tisto Črno fronto, ki je njemu in mnogim drugim pomenila eksistenčno propast. Plačilo za idealno požrtvovalnost je bila široka dolga cesta. Ahasveril je šestnajst let po južnih krajih naše domovine. Se udiljal tu in tam, spoznaval kraje, ljudi in običaje, dokler ga ni srce zvelklo v tisto Ljubljano, ki jo češki bratje tako radi kličejo: »Ljubljana — srce naše«.

Snoči pa mu je nekdo poseenil na uho: »Štami! — petdeset jih je.« Nisem videl, kdo mu je šepetal. Ali je bil mojster Jakopič s častljivo brado (Štami namreč zelo spoštuje umetnike in je in razstave, da ne bi bil kakor pokukal vanjo), ali pa je bil sam Abraham. Jezno je zamahnil z roko, se vpravil in kot mlad študent zapel: gaudiamus igitur... Življenje tepe — a pesem boža in je kakor roža. V petdesetih letih ta prešerna mladost kljub tegobam in stiski, ki včasih trkajo na okno njegove sobice: ko mlada življenja klonjejo na trdnice življenja. Zanj ima življenje polno vsebine: on poje v veselju in žalosti, da zabava nemirne duše in jim kaže, kje tisto sonce sije, ki je celo napačija Danila poživilo v večni mladosti. Zato je s svojo pesmijo in humorjem povsod dobrodošel, saj ga poznajo vsi kot poštenjaka in odločnega naprednjaka. Dan za dnem se posvečajo vrstice tistim, ki trpijenja in trnja ne poznajo in videti nočejo, te pa naj bo do človeku trpinu, ki mu je ali življenje ali usoda vtisnila pečat preklestva. Prijatelji mu želimo še obilo vedrega humorja in petja, nam vsem v veselje in tolažbo, njemu pa dolgo in lepo jesen. Štami, — še mnoga leta!

Lepo gasilsko slavlje

Trbovlje, 19. julija

V prijaznem planinskem naselju Sv. Katarini pod Mrzlicjo je bilo v nedeljo jutraj že na vse zgodaj zelo živahno. Vaški gasilci so se pripravljali na redko slavlje razvito četrtnega praznika. Pri pripravih je sodelovalo vse prebivalstvo, ki je s tem dokazalo, kako visoko ceni plemenito gasilsko idejo, ki propoveduje ljubezen in pomoč bližnjemu v nesreči. Kmetstvo prebivalstvo pri Sv. Katarini pa se še prav posebno zaveda človekoljubnega pomena gasilske organizacije, saj je to idilično planinsko kmet sklopiše se prav posebno izpostavljeno nevarnosti, ki preti njihovemu imetju radi pomanjkanja vode. — Čeravno je sedaj največ poljskega dela, so kmetstva dekleta pri Sv. Katarini žrtvovala mnogo večernih in nočnih ur, da so spletla neskončne verige venecov in šopkov, s katerimi so fantje ovili slavoloke, mlaje in odr. Vse je kazalo, da je bilo poleg dobre volje naših deklet in fantov vloženo v to vzorno delo mnogo ljubezni do naših vrlih gasilcev.

Te lepe proslave so se poleg trboveljskih udeležili tudi vse okoliške gasilske čete. Zbrale so se okrog 10. ure na zbirališču pri Sv. Marku, odtoč pa so z steklasto gorbo naraščajem in 7 praporci okorakale k Sv. Katarini. Pred vasjo jih je sprejela kontinca kmetijskih fantov z državno zastavo. Ob slavoloku so bila zbrana kmetstva dekleta, ki ob obzela gasilce s cvetjem. mlado kmetstvo deklet pa jih je v lepih besedah pozdravilo, starejšini gasilcev pa je ponudilo po starem slovenskem ključem običaju kruha in soli. Starešina župe g. Guček se je lepo zahvalil za prisrčen in domač sprejem, povdarjajoč, da je ljudstvo tudi zdravo in nepokvarjeno, saj se zvesto goji stare narodne običaje in navade in tako naša naraščajoča mladina. — Tu so se povorili pridružili kumice in dekleta, ki so nosila v domače platno zavito novo gasilsko zastavo.

Medtem so napolnile velike množice ljudstva vseh slojev in stanov prostrani prostor okrog cerkve, kjer je opravil službo božjo g. prof. Mirko Ratej, ki je nato prapor blagoslovil in v pomembnem govoru razložil pomen zastave v prošlosti in sedanjosti. Po pozdravu zastavniške občine g. Plavšaka je izročila ga. Čebinova s primernim nagovorom novi prapor predsedniku čete in ta praporščaku. Dekleta so se z lepimi deklaracijami zahvalila kumicam in jih obdarila s krasnimi šopki. Splošno pozornost na se vzbudil mali Karlek, ki je v originalni kmetički narodni nošni nastopal na oder. Per korajžno segel starejšini v roko, se mu zahvalil v imenu kmetstva prebivalstva za zaščito in strani gasilstva, ter mu končno vrnil na praj šopek z nageljni in rožmarinom. —

Četudi je popoldne grozila nevihta, se je zbralo na veseličnem prostoru toliko ljudi, da jih Katarinčani že dolgo ne pomnijo. Vsem pa ostane to slavlje v najlepšem spominu, saj je pričelo, da je plemenita gasilska ideja našla že široke plasti našega kmetijskega ljudstva, ki ne vidi v njej le zaščito svojega bognega imetja, marveč tudi moč vsedržavne organizacije. —

Iz Zagorja

— Avtobusna zveza s termalnim kopališčem Medija—Lizlake je po zaslugi uvidevnega avtobusnega prevoznika g. Govejčka končno vendar urejena. Med kopalno sezono bo vozil le ob lepem vremenu avtobus vsako sredo popoldne ob 13. uri na Lizlake. Povratek proti Zagorju ob 18.40. Udeleženci se morajo prijaviti na prometnem avtobusu in plačajo polovico voznine, to je 10 din v obe smeri. Pozdravljamo ta ukrep, ki bo v precejšnji meri pripomogel do obiska idiličnega letovišča, kjer je že prav živahna turška sezona. Večina gostov je iz Zagreba in tudi skavti, ki tam tabore so iz Hrvaške. Kopališče ima dva bazena s termalno, čisto vodo v restavraciji poleg pa je poskrbljeno za vso potrebo.

— Vrtalni stolp so nedavno postavili v Podstrani. Vrtajo za premogom in so prišli kakih 170 metrov globoko, toda do premoega še ne. Upajo, da bodo kmalu zadeli na sloj in analiza bo pokazala, kakšne kakovosti je in kako je debel sloj, po čemer bodo sklepali, če bi se izplačalo pridobivanje na tem kraju. Nas taka podjetnost samo veselja, saj nam daje zagotovilo, da se kraju obeta še lepa bodočnost. Namestu izbrpanega Kisovca bomo dobili nove rove, tako upamo. V Podstrani, dočim je pridobivanje iz Loskega rova zgolj vprašanje kratkega časa, v Kotredžju so pa tudi odkrili ogromna ležišča najfinjšega premoga ter so investicijska dela že toliko dozorela, da se bo z odkopavanjem tega novega predela Kotredžkega rova v najkrajšem času začelo.

Iz Maribora

— NI kriv. Poročali smo o najnovejši mariborski tihotapski aferi, v katero je v smisel izpovedi mesarja Franca Glazerja iz Studence zapleten tudi 37letni bivši urednik »Neodvisnosti« Stanko H., ki ga je v ponedeljek izsledila mariborska policija ter ga izročila mariborskemu orožniku, ki vodi vso preiskavo. Pri zaslišanju je Stanko H. tajil vsako krivdo ter je tudi zanimal, da bi se bil kdaj družil s tihotapci.

— Smrtna žrtev kriminalnega spleva. V mrtvašnici na mestnem pokopališču na Pobrežju se je včeraj popoldne vršila obdukcija trupla 26 letne sluzkinje Hermine Kajdičeve, ki so jo v soboto prepeljali v tukajšnje splošno bolnico, pa je v noči na nedeljo umrla. Ker je bil podan sum, da je vzrok smrti umetni kriminalni splev, je državno tožilstvo odredilo obdukcijo, ki je dognela, da je pokojna Kajdičeva umrla na sepi, povzročeni po kriminalnem splevu. V zvezi s to zadevo je bila prijavljena oblastem neka babica, ki pa taji vsako krivdo.

— Tržne cene na mariborskem trgu. Zelenjava: krompir kg 1.50 do 2 din, metlica 7 din, čebula 3 do 6, česen 4 do 8, kumare komad 0.50 do 3.50, zelena paprika 2 do 3 kom. za 1 din, paradižniki kg 8 do 9, fižol v stročju kg 4 do 6, grah luščen liter 5 do 6.25. Sadje: jabolka kg 5 do 6, hruške 6 do 12, črnejše liter 6, črničice 2, marelice kg 10 do 16, breskve 10 do 18, maline liter 4, grozdje liter 3 do 4, orehi luščeni kg 32, jagode kg 10 do 15, ribe: mrene kg 15, belice 8 do 9, ščuke 18, morske ribe od 10 do 36, klini 12, dinarjev. Mlečni izdelki: smetana liter 10, mleko 1.50 do 2, surovo maslo kg 22 do 24, čajno maslo 28 do 32, sir domači 8 do 10, jajca komad 0.50 do 0.70 din. Perutnina: kokoši komad 18 do 25, piščanci par 17 do 50, purani komad 45 do 50, račje 12 do 18, domači zajci 5 do 35. Krma: sladko seno 10 kg 45 do 48, kislo seno 40, lucerna 50, pšenica slama 35 din. Meso: Telečnina 8 do 14, svinjsko meso izkušeno 13 do 14, slanina 13 do 14, pljuča, jetra 7 do 8, ledvice komad 2 do 3 din.

— Proslava 20-letnice Jugoslavije v Mariboru. Dovoljena je četrtinska voznina vsem udeležencem proslave 20-letnice Jugoslavije v Mariboru: jubilejne razstave in narodnega tabora. Četrtnska vojnja velja od 12. do vključno 16. avgusta t. l. Vsi oni, ki se hočejo poslužiti četrtinske voznine na vlak, naj se prijavijo pri krajevnih občinskih odborih ali pri svojih organizacijah, ki zbirajo prijave udeležencev. Zato prosimo naj se posamezniki ne prijavljajo glavnemu odboru v Mariboru. Vse občine v dravski banovini prejmejo točna navodila za četrtinsko vožnjo. — Odbor za proslavo 20-letnice Jugoslavije v Mariboru.

— Pet let se bo pokoril. Kakor smo že poročali, se je vršila včeraj dopoldne pred malim kazenskim senatom mariborskega okrožnega sodišča razprava proti zloglasnemu vlomilcu 32-letnemu mehaniku Francu Stanetu, ki je lani 4. februarja izropal Bizjakovo trgovino z zlatinijo v Gosposki ulici, 11. marca pa židarskevo trafiko na Aleksandrovji cesti. Razen Staneka je državni tožilec obtožil še pet oseb, češ, da so prikrivale predmete, oziroma kupile, o katerih so vedele, da izvirajo od tatvin. Razprava je trajala skoraj tri ure. Senatu je predsedoval s. o. s. dr. V. Travner, prisodnik sta bila s. o. s. Habermut in Vejner, obtožbo pa je zastopal državni tožilec dr. Dev. Franc Stanek je bil obsojen na 5 let robote ter na izgubo častnih državljanjskih pravic za dobo pet let, ostali obtoženci, in sicer Franc Glazer, Franc Golob, Jožef Golob in Rudolf Šum so bili obsojeni na 1000 dinarjev globo, dočim je bila Marija Kmetičeva oproščena.

— Huda prometna nesreča se je pripetila na znanem ostrem ovinku pri Oseku v Slovenskih gorah. S svojimi avtomobili sta trčila drug v drugega Ludvik Vlahovič iz Maribora ter Anton Jenko iz Jesenice. K sreči karambol ni zahteval nobenih žrtve, pač na trpi Jenko precej škode zaradi hudo poškodovanega tovornega avta, ki je bil nato vovrjen s slatinsko vodo. Radi hudega sunka se je Jenkov avto znašel v obcestnem jarku, dočim je Vlahovičev osebni avto le neznačajno poškodovan. Karambol se je pripetil zaradi preozke ceste in slabega razgleda.

— Nehvaležnost je plačilo sveta. . . O vsaki reči reče se je pripril Marija Gruškovnjakova, stanujoča na Koroški cesti 16, ki je iz usmiljenja dala vreničišče neki ženski. Ko pa je Gruškovnjakova naslednjega dne jutraj odšla v cerkev, je v

njeni odevnosti za plačilo premetala vse stanovanje ter odnesla raznega perila, obleke, čevlje, živilske potrebščine in druge predmete ter neznano kam izgnala. Držno tatno išče policija.

— Dva na enega. V Roberjevem vinotoku v Gebrniku pri Zgornji Polskavi sta doslej dva neznana moška napadla 33-letnega hlapca Jakoba Megliča. Eden izmed napadalcev je v metu zasadel Megliču nož v pleča, tako da je obležal nezavesten in ves v krvi. Napadalec sta pobegnila, dočim so težko ranjenega Megliča odpremili v mariborsko splošno bolnico.

Beleznica

KOLENDAR

Danes: Sreda, 20. julija katicilani: Elija, Marjeta

DANASNJE PRIREDITVE

Kino Matica: Sola življenja
Kino Union: Vztrajni stotnik
Kino Šiška: Krizev pot ljubezni

DEŽURNE LEKARNE

Danes: Mr. Leustek, Resljeva cesta 1, Ba-hovec, Kongresni trg 12, Mr. Nada Komotar, Vič — Tržaška cesta.

Izpod sita

GOSPODA KAJPRAVITE NEZGODA. Gospod Kajpravite je poleg prečastitega Fritavčkovega Gustlina in prelepe

Korenčkove Nežke — najbolj spoštovana politična osebnost. Zato je tudi spolnomočni profesor točasnno moderne moralk. V prostih urah pa sebi in svojim kruhodajalcem v zabavo pobira nesnago in odpadke po greznicah, gnojščih in straniščih, pobira v eno edino svrhu: da bi z njimi obmetaval svoje in svojih kruhodajalcev nasprotnike. V zadnjih dneh je z veliko muko nabral čeden kupček in čakal za plotom. In ko vidi po njegovih računih ugodno priliko, poskoči in poskusi — kakor pri nogometu — brcniti cel kupček v nasprotnika.

Sreča pa je opoteča. Spodrsne, zvali se vznak, smrdljivi kupček pa vrže nase. Posebno izbrana in v stari gnojnici namočena konjska figa pa mu zleti naravnost v goltanec. V obupu grči: »Kaj pravite? Kaj pravite?« — Pa pride mimo tisti stari Samaritan in vpraša: »Kaj pa se ti je zgodilo hudega?« — Gospod s konjsko figo v goltancu pa po točasnno morali vpije: »Ali ni to strašno? Ali ne vidite, kakšne nasprotnike imamo? Ali ne vidite, kaj delajo z nami?« — »Nič ne vidim, nikogar ne vidim in vse, kar se je zgodilo, je le tvoje delo!«

To reki porine konjsko figo še globlje v goltanec in koraka po svoji poti, gospod pod lastnimi odpadki pa vonomer vpije: »Kaj pravite, kaj pravite?« — Samaritan pa se vrh hriba še enkrat obrne in požuga s prstom: »Kdor se z barabijo bori, bo z barabijo končan!« —

Iz policijske kronike

Ljubljana, 20. julija

VLOM V STANOVANJE

Včeraj popoldne se je vtihotapil v vežo hiše št. 21. v Ilirski ulici tat, ki je najbrž dobro poznal razmere v hiši. S ponarejenim ključem je odprl vrata v stanovanje železniškega uradnika Franca K., potem je pa v kuhinji na umivalniku poiskal ključ od sobnih vrat. V sobi je vse premetel, odprl omare in se polastil starinske zlate ure, zlate zapestnice, zlatih manštnih gumbov, ukradel vredico s starim srebrnim denarjem po 5 in po 1 krono, vtaknil pa je v žep tudi star samokres in vzel iz ročne torbice na postelji nekaj drobiža. Vlomilec se je splozil iz stanovanja zopet neopačen, kakor je prišel. Očitno pa se mu je precej mudilo, ker ni niti zaklenil vrat za seboj. Okradeni uradnik ima bli. z 3000 din škode.

IZMIZNIL SE JE

Včeraj dopoldne je stražnik ustavil na Cankarjevem nabrežju pred trgovino Josipa stajernja mlajšega moškega, ko je prihajal iz lokala, kjer je ponujal v nakup razno zlato. Stražnik je vprašal neznanca, ki se mu je zazdel na prvi pogled sumljiv, odkod mu srebrna starinska ura z dvojnimi pokrovom, nakar mu je ta pokazal tudi ostale predmete, in sicer več verižic ter obeskov, star srebrni avstrijski križec z inicijalko F. J., malo srebrno medaljo ter nekaj drugih predmetov. Medtem ko je stražnik govoril s sumljivim moškim, pa je stopil iz trgovine v vežo še neki drugi moški, ki ga je prvi poklical, naj stopi bliže. V naslednjem hipu pa je skočil h kolezu, ki ga je imel prislonjeno na zidu poleg trgovine in se odpeljal stražniku izpred nosa po Stiški ulici na Sv. Jakoba trg in dalje po Florjanski ulici, kjer je izginil. Stražnik je prijel drugega moškega, nekega Franceta S., ki pa je trdil, da ni s pobeglim v nobeni zvezi. Povedal je stražniku, da je prišel v trgovino vprašat za delo, kar je potrdil tudi lastnik trgovine. Pobegli moški je okrog 30 let star, svetlih las, srednje postave, na sebi je imel dolge hlače in kratak rjav suknjič. Govoril je ljubljansko narečje. Kakor zatrjuje stajner, se je zasledovalec že pred mesecem zgabil pri njem ter mu ponujal v nakup dve zlati verižici, kasneje pa pozlačen pas za narodno nošo.

KJE SO KRADLI CIGANI

Prve dni preteklega tedna so imeli v Rusovih v Zg. Pimjčah tatinski obisk in sicer med tem, ko so bili zunaj na polju. Nekdo je v pritličnem oknu izrezaš ženo, nakar je posegel skozi luknjo in od znotraj odprl okno. Tat je zlezel v sobo in odnesel iz spalnice tri moške obleke, tri klobuke, par moških čevljev, več perila, srebrno uro z verižico in nekaj drugih malenkosti. Ko se je vrnila družina zvečer domov, so povedali sosedje, da so se kitili po vasi cigani, ki so prišli odnekod izja šmarne gore. Po aretaciji ciganov v Dobu se je zgabil na policiji tudi okrosovani posestnik France Rus iz Pirnič, ki je med zaplenjeno robo spoznal svojo obleko in perilo domačih žensk. Manjkala je samo srebrna ura, ki so jo cigani najbrž že prodali. Na kriminalnem oddelku policije se je zgabil včeraj Zabjek Franciška iz Pirnič, ki so jo tudi cigani okradli. Med zaplenjeno robo je našla več perila svojih otrok, manjkalo pa je še nekaj drugih predmetov, ki so ji bili izredni.

DNEVNE VESTI

— **Naravnost uvoza avtomobilov.** Naša država je lani uvozila v primeri z 1.1936 izredno mnogo avtomobilov, kar je nedvomno razveseljivo znamenje. Največ avtomobilov uvažamo iz Nemčije. Lani smo jih uvozili 2386, l. 1936 pa 1060. Nazadovolj je pa uvoz avtomobilov iz Amerike — lani smo uvozili 207 vozil, predlanskim 386 — in iz Anglije (lani 26, l. 1936 pa 53). Iz Italije smo uvozili 163 avtomobilov (l. 1936 pa 53), iz Belgije 146 (28), iz Francije 92 (34), iz Češkoslovaške 116 (90) in iz Avstrije 82 (45). Seveda so pa te številke zelo skromne v primeri z razvojem avtomobilizma v Nemčiji, kjer je bilo n. pr. samo v aprilu prijavljenih 19.808 novih osebnih avtomobilov.

— **V juniju so narasle vloge pri slovenskih hranilnicah za 2,5 milijona din.** Po podatkih Zveze jugoslovenskih hranilnic v Ljubljani so narasle vloge pri 29 slovenskih samoupravnih hranilnicah v juniju 1938 za 2.544.068 din na 1.073.390.080 din. Vloge na knjižice so sicer padle za 1,6 milj. na 634,8 milj. zato pa so narasle vloge v tekočem računu za 4,2 milj. na 438,5 milj. din. Število vlagateljev na knjižice je naraslo za 124, v tek. računu za 2 in je znašalo skupaj 134.058. Vloge na knjižice so narasle pri 7, v tek. rač. pri 11, skupne vloge pri 9 hranilnicah, število vlagateljev pa je naraslo v vsaki skupini pri 6 hranilnicah. Treba je omeniti, da se pri hranilnicah pripisujejo obresti vlagateljem se ne koncu leta, ne pa polletno. V primeri s stanjem 31. 12. 1937 se kaže porast 33.449.433 din. Povečanje zaupanja je utemeljeno zlasti s tem, da je dala Narodna banka hranilnicam na razpolago kredite za izplačila vlagateljem. Sicer s opaža zboljšanje položaja pri denarnih zavodih vseh vrst.

ZVOCI KINO SOKOLSKI DOM
V SISKI, TELEFON 41-79

Prekrasen film

Križev pot ljubezni

predvajamo v sredo in četrtek
ob pol 9. uri.

V dopolnilo Paramountov zvočni
tehniki in kulturni film:

Slike iz Pekinga

**SOKOLI! Posedajte in podpirajte
sokolski kino!**

Naslednji program:

Sestra Marija

— **Zavarovanje delavcev in nameščenov v maju.** V maju je bilo pri vseh Okrožnih uradih SUZOR-a zavarovanih 742.144 zavarovancev, od teh 542.729 moških in 199.415 žensk. V primeri z aprilom je naraslo število zavarovancev za 36.769, v primeri z majem lanskega leta pa za 49.171. Po industrijskih skupinah izkazuje največji porast industrija tobaka za 15.650 delavcev, dalje gradnje železnice, cest in vodnih naprav za 6530, industrija kamenja pa za 5430. Nekoliko je padlo število delavcev v gostinskih obrti, v rudarstvu, higijeni, industriji kože in gumijah in hišne služničarje. Največji absolutni porast zaposlitve v primeri z lanskim letom izkazuje OUZD v Beogradu in sicer za 10.123, OUZD v Dubrovniku za 6189, v Ljubljani pa za 4908. Povprečna dnevna zavarovana medza je znašala 23,26 in se je povečala v primeri z majem lanskega leta za 82 par, v primeri z aprilom tekočega leta pa za 11 par. Celokupna dnevna zavarovana medza je znašala 431,64 milijonov, v aprilu 408,26, lani v maju pa 388,82 milijonov. V primeri z majem lanskega leta se je povečala za 11,01%.

— **Naše Primorje v českim filmu.** V Split prispeje to dni operaterji češkoslovskega filmskega podjetja »Aktualita« iz Prage. To podjetje se peča izključno s filmskimi žurnali. Čehi bodo posneli za film razne znamenitosti Splita in okolice Trogirja, Kaštela, Korčule, Hvara, Dubrovnik in drugih dalmatinskih mest.

— **Vinogradnikom se obeta dobra letina.** Stanje vinogradov se je zadnje dobe po vsej državi in tudi v Primorju zboljšalo. Vinogradnikom se obeta letos zelo dobra letina.

— **Posledice so že kašajo ponekod v tem, da je ponehano povpraševanje po vinu, pa tudi cene so že nekoliko padle.**

— **Split zahteva letališče in radijsko postajo.** Turistični odbor splitske občine je imel v ponedeljek zvečer sejo, na kateri je bilo sklenjeno zahtevati zgraditev radijske postaje in letališče, da bi imel tudi Split svojo mednarodni zračni promet.

— **26 novih delniških družb.** V prvem polletju tekočega leta je bilo ustanovljenih v naši državi 26 novih delniških družb s kapitalom 65.200.000. Lani v prvem polletju je bilo ustanovljenih 26 delniških družb, s kapitalom 24.400.000.

— **Iz »Službenih listov«.** »Službeni list« kr. banske uprave dravske banovine št. 58, z dne 20. t. m. objavlja uredbu o voditvi in vpogledavanju zadržnega registra in o postopku glede prenosa vpisov iz sedanjih registrov v nove registre, avtentično tolačenje tretjega odstavka člena 7. uredb. o povračilu potnih stroškov za službena potovanja sodnih uslužbencev, ki se izvršijo v korist in ob stroških privatne stranke in na njeno zahtevo, spremembe čl. 22. občne. za pravilnika o vozni in prevoznih ugodnostih, podaljšavo trgovskega in kompenzacijskega sporazuma z Grčijo, pristop k pravilnikom konvencije o telekomunikacijah po Norveški, ratifikacijo konvencije o telekomunikacijah po Franciji, pristop Kube h konvenciji o telekomunikacijah in odločbe obče seje državnega sveta z dne 31. maja in 3. junija 1938.

— **»Slovenec« pred »Službenim listom«.** Že večkrat smo ugotovili, da priobčijo »Slovenec« imenovanja ter razne izpremembe v državni in banovinski službi pred »Službenim listom«. Če smejemo biti uradne vesti objavljene v dnevnem tisku predno izide »Službeni list«, naj velja to za vse liste, ne pa samo za privilegirane. Mislimo, da imamo pravico zahtevati to, saj smo v kulturni državi. Ne potegujemo se za te vesti, gre nam samo za načelo.

— **Osebnost vest.** Znan ljubljanski hotelier in restavratorec Fr. Miklič je odpotoval v St. Gallen v Švici na oddih ter zdravljenje oči in živcev. Zelimu mu prijetne počitnice!

— **Za mrtvega proglase.** Okrožno sodišče v Mariboru je uveljavilo postopanje, da se proglasi za mrtvega Franc Riharič, samski stavbenik iz Hrastova. V začetku vojne je odšel na galjsko bojišče, kjer so ga ujeli Rusi. Zadnjič je pisal iz ruskega ujetništva avgusta 1917.

— **Izlet k otvoritvi kopalnice v Sloveniji.** Gradcu priredi Zveza za tujski promet v nedeljo 24. t. m. Informacije in prijave v vseh biljetarnicah Putnika.

— **Vreme.** Vremenska napoved pravi, da bo deloma oblačno in spremenljivo vreme. Včeraj je znašala najvišja temperatura v Dubrovniku 31, v Splitu 30, na Rabu 26, v Zagrebu 25, v Beogradu in na Visu 24, v Ljubljani 23,6, v Mariboru 22,6, v Sarajevu 19. Davi je kazal barometer v Ljubljani 763,9, temperatura je znašala 12.

— **Vlom v cerkev v St. Jakobu.** V nedeljo je bilo vlomljeno v župno cerkev v St. Jakobu ob Savi. Vlomilec je odnesel iz tatar. nakladi monštranco, iz omare v zakristiji pa mal. kelih ter pateno. Monštranca je nizka in ima vdolane ponarejene bisere. Vredna je okrog 3000 din. Baie je vlomil neki okrog 30-letni moški, ki se je že dopoldne potikal okrog cerkve.

— **V letalu je treslo.** V ponedeljek je divjalo nad Bosno neurje. V trenutku, ko je priletelo letalo na progi Beograd-Dubrovnik iz velikega črnega oblaka, da so potniki zagledali morje. V letalu treslo. Strela je poškodovala radijsko postajo. Sreča je bila, da se je zgodilo to tik pred Dubrovnikom in da je sedel za volanom izkušen pilot Strizevski, ki se je brez vsake nezgode sprlil z letalom na tla.

— **V četrt ure pogorelo 38 hiš.** Vas Polarec pri Križevcih je zadela v ponedeljek popoldne strašna katastrofa. Pogorela je skoraj vsa vas, od 56 hiš jih je pogorelo 38 z vsemi gospodarskimi poslopji, gospodarskim orodjem in poljskimi pridelki. Vas šteje okrog 400 prebivalcev in od teh jih je ostalo 250 brez vseh sredstev. Nesreča ne bi bila tako velika, če bi ne pihal

močan veter in če bi imeli gasilci na razpolago vodo. Tako se je pa ogenj naglo širil, zadostovalo je dobre četrt ure, da je do tal pogorelo 38 hiš. Na 200 m dolgem in 100 širokem prostoru se je dvigal pod nebo en sam ogromen stolp plamene. Iz gorečih hiš in gospodarskih poslopj. ni bilo mogoče ničesar rešiti.

— **Smrt pod vlakom.** V ponedeljek ponoči se je pripetila v Čakovcu težka železniška nesreča. Kmet Ivan Novak, vдовec in oče šestih otrok, je šel z vozom v gozd po drva. Spremljal ga je 11letni sinček Dragotin. Volčki so vlekli voz čez železniško progo, ko je naenkrat pridrvel vlak iz Kotoribe in že je bila nesreča tu. Novaka je lokomotiva razmesarila tako, da je bil takoj mrtev, njegovega sinčka je pa težko poškodovala. Pretresen ima možgane in najbrž bo tudi od umrl.

— **Svojo mater je ubil in bilil duševno bolezni.** Vdova Jelizabeta Vadaz v Subotici, stara 48 let je zadnje dni marca med prepriom tako pretepla svojo 70 letno mater, da je starica v bolnici umrla. Hči je prišla potem v bolnico in prosila, naj bi jo sprejeli v oddelku za umobolne, čca, da se ji meša. Zdravniki so pa kmalu ugotovili, da hlini duševno bolezn. Zato so jo izpustili iz bolnice in morala je v prejšnjemilni zapor.

Iz Ljubliane

— **Iz Kalilic nočnega mira.** Ljubljana je sicer zaspala, š. pred polnočjo se itak ne posebno živahno vrvenje povsem poleže, nekaj ljudi sedi še po kavarnah in gostilnah, večina pa že spi. Kakor je pa na š. mesto na eni strani zaspalo in dolgočasno, ima na drugi precej ponočnjakov in razgrajev. ki naravnost tekmujejo med seboj, kdo bo bolj kahl nočni mir. Posebno radi se zatekajo taki tiči v šiško in stanovalet hiš ob Medvedovi cesti imajo sleherni noč priliko poslušati kričanje, prepivanje in pridušenje pijanih ponočnjakov. V noči od nečelje na ponedeljek je kolovratil neki pijanec ob Medvedovi cesti in se tako neumisljeno dri, da so se prebudili vsi stanovalci hiš ob tej zamenjeni cesti. Nikjer pa ni stražnika, da bi take razgraje počul, kaj je dovoljeno in kaj ne.

— **Iz Ljubljanske sadjarske in vrtnarske podružnice priredi v sredo 20. t. m. ob 16. uri popolne praktično razkazovanje polotnega obzrovanja prilikavega sadnega dreva po Lorettijevem načinu na vrtu g. inž. Rueha.** Mirje št. 23. Razkazovanje vodi g. nadzornik Josip Strekelj. Clani in gostje vabljeni.

— **Iz O priliki sportnega gostovanja postojnskih železnicev v Ljubljani** je železniški uradnik g. Leon Weichand iz Postojne izgubil svojo listino z osebnimi dokumenti in 300 din gotovine. Najditelj je naprosen, da odda listino na postojnem načelnstvu Ljubljana gl. k.

— **Iz Ogenj na Figovčevem dvorišču.** Dopoldne malo po 10 so bili gasilci telefonično pozvani na Ajdovščino, kjer je nastal ogenj na Figovčevem dvorišču. Vnel se je voz sena, last trgova Stupice, ki so ga delavci na zadnjem dvorišču baš razkladali ter našli v šupo. Na dvorišču je tudi smetišče, ki je tlela med smetišči še živa žerjavica. Med razkladanjem so padali šopi sena na smetišče, kjer se je seno vnelo. Nastal je ogenj, ki je kmalu prešel tudi na seno na vozu, da je bil mahoma ves v plamenu. Delavci so voz hitro potegnili; na zunanje dvorišče ob Puharjevi ulici, medtem pa so se prihiteli gasilci z motoriki. Goreče seno so razmetali po tleh in ga zmočili, kolikor ga ni bil že uničil ogenj. Škoda znaša okrog 1000 din. Požar na Figovčevem dvorišču je povzročil pravo senzacijo in se je na dvorišču nagneto toliko ljudi, da so morali delati ter stražniki.

— **Iz Tatvine.** Iz drvarnice Franca Gariholda v Rožni dolini je nekdo ukradel moško obleko in par visokih črnih čevljev, v vrednosti 500 din. — Iz zaklenjene pralnice v Kljunovi ulici je bil ukradenega za 300 din perila, last Klementine Klajnšek, posestniku Ivanu Pogacniku v Hradeckega vasi pa je nekdo odnesel z vrta staro pločevinasto kopalno banjo, vredno 500 din.

— **Iz Vidi vaših oči si obvarujete le z optično čistimi brušenimi stekli,** katere si nabavite pri strokovnjaku Fr. P. Zajcu, izprašanem optiku, Stari trg 9, Ljubljana.

— **Iz Rakavice nogavice — Karničnik, Nebojšnik.**

— **Udruženje jugoslovenskih inženjerjev in arhitektov —** sekcija Ljubljana priredi za svoje člane in vpletane goste ogled stavbe Mayer v četrtek 21. t. m., s sestankom ob 18. pred stavbo.

— **Razstava Inkiostri-Loboda do 31. t. m.** Včeraj smo poročali o nenavadnem razburilnem dogodku v Jakopičevem paviljonu. Zdaj je zadeva s slikami akad. slikarja Dalmatika Inkiostrija urejena tako, da se je vsa njegova kolekcija vrnila na razstavo. Tako se bo razstava od danes do včetrš 31. t. m. nadaljevala v polnem obsegu in se obištevno vabi k čim številnejšemu obisku.

— **Iz Higijena.** Na Strmi poti, ki vodi iz Strelške ulice k smrti gostilni »Pri tičku« leži več kupov smeti, med katerimi opaziš tudi rabljene diskretne higijenske predmete, da se Slovaku kar žolode obrača. Nekateri ljudje menda tam kar odkladajo smeti.

— **Iz Tatvine koles.** Na Nabrežju 20. septembra je bilo ukradeno trgovki Mariji Vidmajer 400 din vredno kolo znamke »Steyer«. — Z dvorišča na Poljanski cesti 52 je tat odnesel 500 din vredno kolo znamke »Reo«, last trgovca Ivana Zitnjaka. — Soferju Vinku Ožniku pa je nekdo odpeljal 600 din vredno žensko kolo znamke »Waffenrad« iz veže hiše št. 11 v Kapitljiški ulici.

— **Iz Umetniške razstave.** Naročnik nam piše: Vidim, da pri nas dobrohotne kritike ni ne zaležejo. V tivoljskem parku se vedno plapolama umazana, obledela, razcefrana in raztrgana cunja, ki naj bi bila zastava. Stran nas mora biti, da je kaj takega mogoče, kakor da vsa Ljubljana ne premore onega metra blaga. Če drugi ne, naj pa mesta občina odstrani to cunjo, ker drugače je ne morem imenovati. Da se odstrani ta sramota, sem pripravljen žrtvovati na oltar domovine en meter biaga.

Obtožena poizkušenege umora

z zastupljenjem — Železničarjeva žena Cirila Završnik zanika, da bi hotela moža zastupiti

Ljubljana, 20. julija

Pred sodniki malega senata s predsednikom s. o. s. Rajkom Lederhasom se je danes začela razprava proti 39letni Cirili Završnik, ženi železničarja Josipa Završnika iz Ljubljane. Obtožba državnega tožilca dr. Pompeja jo dolži poizkušenege umora z zastupljenjem.

Obtožba pravi, da je Završnik Cirila od sreda januarja do 9. aprila letos v Ljubljani po zrelom preudarku najmanj trikrat v presledkih po mesec dni primešala svojo možu Josipu Završniku v jed, ki mu jo je pripravila, neugotovljeno količino živega srebra, da bi na ta način s strupom moža usmrtila.

Železničar Josip Završnik se je oženil z obtoženko l. 1919, ko je bila šele 20 let stara. Do poroke je prišlo predvsem na pritisk obtoženke in njenega sorodstva. Zakon ni bil srečen. Završnik trdi, da ga je žena varala. L. 1925 je Završnik prevzel po očetu posestvo v Pirniču in se tja z ženo in sinom preselil. Dežele se je žena kmalu naveličala, razmere v družini se niso zboljšale. Završnik je unal, da bo ženo spravil na pravo pot, prenešil je posestvo sestrin in se preselil zopet v Ljubljano.

S popuščanjem in obzirnostjo na Završnik ni dosegel ničesar. Zena se mu je odtevala čedalje bolj in je živela tako, kakor da ni poročena in mati treh otrok. Zamenjala je tudi otroke, vedno bolj pogosti so bili prepiri in hišni življenje v družini je postalo nezno.

Proti koncu l. 1937 je Završnik onazil, da mu je obtoženka bolj prilazna. Zanimala se je za moževe težave in službi in poizvedovala, ali bi dobila kakšno, če bi se mu v službi kaj naveličalo. Pogosto mu je dajala približke k hrani, posebno segedinski golaž, ki ga je imel mož najraje, mu je večkrat pripravila.

Nekedne dne ob koncu januarja letos je na Završnik na nastani Rakav opazil v posesti, v kateri mu je žena dala zelič z mesom na pot, sumljive liče s kovinskim bleškom in drobne kroglice, ki so se zdele, da so iz kovine. Tovariš Dežman je Završniku dejal, da prihaja to morda od tega, ker je pustil žlico v zelju. Završnik pa je zbolel, dobil je krvavo drisko in ležal tri dni v postelji.

Nekaj tednov za tem se je zgodilo Završniku prav tako na postaji Jesenice. Zopet je našel sumljive kroglice v jedi in zomet je dobil krvavo drisko.

Dne 8. aprila se je Završnik vozil v službi skozi Novo mesto. V segedinskem golažu, ki mu ga je dala žena na pot, je zopet našel kovinske kroglice. Tovariš Franc Pogacar je vzel nekaj kroglic med prste in je bil mnenja, da je to živo srebro. Poklicali so orožniškega podnadrednika Ste-

fana Petroviča, ki je tudi menil, da gre za živo srebro. Svetoval je Završniku, naj zadevo prijavi policiji v Ljubljani.

Drugo jutro je prišel Završnik domov v spremstvu policije. Detektiv so pozvali obtoženko, naj izroči vse živo srebro, ki ga ima v hiši. Obtoženka je preplašena odgovorila, da živega srebra sploh nima doma. V vdobini kolesa pri šivalnem stroju so pa detektivji našli zavitek, v kateri je bila tuba z manjšo količino živega srebra.

Obtoženka se zagovarja, da ji je sin Maksimilijan nekoč v marcu omenil, da bi bilo dobro zamešati očetu kaj v jed, da bi dobil drisko in ne bi imel več teka do jedi iz mesa in jaje, kajti ostala družina se je morala zadovoljiti s polento, močnikom in krompirjem. Ob isti priliki je sin pokazal steklenico živega srebra, čca, bi to bilo izvrstno sredstvo za take namene. Živo srebro je pozneje preliha v tubo in ga skril v šivalnem stroju, da bi sin v lahkomišelnosti ne storil kakšne neumnosti.

Sin Maksimilijan je izjavil, da mu je mati v marcu naročila, naj kupi za nekaj dinarjev živega srebra, čca, da ga bo potreboval mlajši sin Aleksander. Maksimilijan je res kupil v neki drogeriji poldrug gram živega srebra, katerega je izročil materi. Potem se sin za to ni več brigal.

Sinova Maksimilijan in Aleksander sta se odpovedala pričevanju. Obtoženka zanika krivdo. Kot priča zaslišani mož jo pa močno obremenjuje.

Obtoženko zagovarja advokat dr. Vladimir Knafljč, ob zaključku redakcije se traja zasliševanje prič.

Iz Kranja

— **Poroka.** V soboto dopoldne sta se v farni cerkvi poročila g. Adamč Zvonko, tovarnar, sin veletrgovca in tovarnarja g. Antona Adamč in gđ. Frida Jan Katnik, hčerka g. dr. Sava Katnika iz »Jugoslovske«, ki izhaja iz narodne primorske rodbine. Za priči sta bila oče ženina g. Adamč in oče neveste g. dr. Katnik. Ko se je povorka avtomobilov vračala od poroke, so kranjski fantje pred »Staro postjo« napravili »brango«. Na poroko bi morala priti tudi nevestina sestrinca, film ska igralca Geraldina Kat, ki pa je bila nenadoma z letovanja v Dubrovniku odpoklicana v Berlin radi filmanja. Njena mati se mudi na Bledu. Kot znano, je g. Adamč Zvonko letos s 1. januarjem prevzel tovarno »Iko«. G. Zvonko Adamč se je skozi vsa leta udeleževal kot agilen član Sokolskega društva v Kranju in kot priljubljen igralec na gledališkem odru »Narodni« čitalnice. Zato upamo, da tudi v bodoče ne bo odklonil svojega sodelovanja. Ženin in njegovi mladi družici na življenjski poti naše prisrčne in iskrene čestitke!

MALI OGLASI

Beseda 50 par. davek posebej. Prekliti, izjave beseda Din 1.—, davek posebej.

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par. davek posebej

Najmanjši znesek 5 Din

50 PAR ENTLANJE

azuriranje, vezenje zaves, perila, monogramov, gumbic. Velika zaloga perja po 6,75 din. »Julijana«, Gosposvetska c. 12.

LAHKA LETNA OBLACILA

vetri suknjiči, perilo t. t. d. prodaja najceneje

PRESKER.

Sv. Petra cesta 14. I.R.

KEIŠEJE

ENO VECERJAVNE

JUGOGRAFIKA

SV. PETRA NASIP 23

SIGUREN USPEH!

Inserirajte

V

„SLOV. NARODU“

PRODAM

Beseda 50 par. davek posebej

Najmanjši znesek 5 Din

Aleks. OBLAT,

veletrgovina

vseh vrst čevljev

se pripravoca cenjenim odjemalcem.

Sv. Petra cesta 15

POUK

Beseda 50 par. davek posebej

Najmanjši znesek 5 Din

STROJEPISNI POUK

Večerni tečaj, oddelki od 6 do pol 8 in od pol 8 do 9. ure zvečer. Vpisovanje dnevno od 6 do 8. zvečer. Solnina zelo nizka. Na razpolago 25 najrazučnejših pisalnih strojev. Posebni tečaj za starejše dame in gospode. Christofor učni zavod, Domobranska cesta 15. 1443

Obiščite VII. MARIBORSKI TEDEN

od 6. do 15. avgusta 1938.

Polovična vožnja na železnicih od 4. do 17. avgusta t. l.

Veliki narodni tabor 14. avgusta 1938.

Jubilejna kulturna razstava ob priliki proslave 20-letnice Jugoslavije v Mariboru

Velika gospodarska in kulturna revija

Industrija — Tekstil — Trgovina — Obrt — Kmetijska razstava — Razstava cest — Tujsko-prometna razstava — Fotoamaterska razstava — Filatelistična razstava — Gostinstvo — Vinska poskušnja — ženska ročna dela — Razstava narodnih noš iz vseh krajev države — Razstava »Nanos« — Čebelarstva razstava — Razstava malih živali — Koncertne in gledališke prireditve — Sportne prireditve — Veselični park na razstavišču — itd.

Mariborski otok, najlepše kopalnice v Sloveniji: Zeleno, romantično Pohorje, Vinorodne Slovenske gorice, Gostoljubni, lepi Maribor

VAS VABIJO!

NAJBOLJŠA RADIJSKA REVija je

NAŠ VAL

SPOREDIL evropskih radijskih postaj na vseh valovih, roman, novela, modni pregled, novice iz radijskega sveta, filmska smotra, nagradni natečaj.

UPRAVA: Ljubljana, Knafljeva ulica 5, Mesečna naročnina samo 12.— dinarjev.

Navadno opazimo prepozno!

Ko začutimo sončne opekline, je že prepozno. Zato se morate poprej namazati s kremo Nivea ali z oljem Nivea. Če pripeka sonce zelo močno, treba mazanje večkrat ponoviti. Potem boste po črni hitro in enakomerno.

Od 10 oseb jih ima 7 zobni kamen. Tudi Tebi grozi z izpadom zob!

Varuj se ga!

SARGOV

KALODONT

PROTI ZOBNEMU KAMNU

Umetnostna razstava ter zasebni obračuni

Nekaj načelnih besed k slučaju g. Inkiostrija

Ljubljana, 20. julija. Naše umetniške kroge po pravici razburja dogodek, ki se je odigral v ponedeljek na umetniški razstavi v Jakopičevem paviljonu. Nenadno brez predhodnega obvestila in opomina, se je pojavila v paviljonu neka tujerodna dama, ki živi že nekaj let v Ljubljani in privedla s seboj sodnega uslužbenca in postrežnika. Izročila je razstavljajočemu umetniku D. Inkiostriju sodni odlok, da sme izterjati dolg v znesku 3600 din in v ta namen zarubiti razstavljene slike. Upnica je razumela odlok tako, da lahko tako prekinje razstavo in si vzame vsa razstavljena dela, čeprav so vredna okrog 100 tisoč din. V tem tolmačenju jo je podpiral tudi sodni organ. Ni niso pomagali umetnikov protesti. Prav tako ni mogla neizprosno upnice omejitvi intervencija mojstra R. Jakopiča. Vse Inkiostrijeve slike, med njimi tudi dela, ki že zdavnaj niso več umetniška last, so bile odstranjene z razstavišča. V paviljonu so ostali samo kipi drugega razstavljalca g. P. Loboda.

Zadeva je v trenutku, ko pišemo te vrstice, urejena v toliko, da je g. Inkiostriju poravnal pri sodišču svoj dolg in tako preprečil, da bi njegova prejšnja upnica prostoro razpolagala s slikami, ki ne predstavljajo zanj samo premoženja, marveč tudi neprecenljivo umetniško imetje. Tako se danes vrnejo slike na razstavnišče in podaljšana razstava Inkiostrija-Loboda se bo lahko nadaljevala.

Če je pa rešena stvarna in pravna stran te zadeve, ni rešena nje moralna in kulturna plat. S te strani je bil storjen precedens, ki nima primere v našem umetniškem življenju in glede katerega bi odločno želeli, da ostane osamljen.

Gre za tole: Umetnostna razstava je javna kulturna prireditev, na kateri niso zainteresirani samo razstavljajoči umetniki, marveč tudi kulturna javnost. V tem pogledu je povsod v kulturnem svetu razlika med umetnostno ali kakršnokoli trgovsko razstavo.

Če se tedaj med katerim umetnikom in razstavljajočim umetnikom neoparavnani račun in če upnik meni, da mu lahko prav ob tej priliki s sodnim rutenjem skoči za vrat, je treba ta zasebni obračun izvršiti tako, da niso oškodovani javni interesi. Vsekakor nima noben upnik pravice, da nasilno prekinja javno umetnostno razstavo in odloča, kako dolgo sme biti odprta. Za morebitno rušenje je še vedno čas ob sklepu razstave.

V primeru g. Inkiostrija je zadeva tembolj mučna in moralno nedopustna, ker ne razstavlja sam, marveč skupaj z g. Lobodo in se oba — slikar in kipar — na zunan

izpopolnjujeta, tembolj ker število kipov g. Lobode ni toliko, da bi lahko tvorili samostojno razstavo. Z nasilno izločitvijo slik g. Inkiostrija ni bil samo moralno, marveč tudi materialno prizadet g. Loboda. Upnica, ki je hotela v skrajno neokusni obliki obračunati z g. Inkiostrijem, ni imela pravice, da oškoduje javnost, obenem pa tudi kiparja Loboda.

Ni mogoče zahtevati od vsakega človeka, da ima tako kulturo, ki ga bo učila razločevati umetnostne, torej kulturne prireditve od poslovnih in mu bo narekovala, kako naj si v takih primerih izbere čas in obliko za svoje zasebne obračune.

Ce povrh tega ni mogoče zahtevati od tujerodne dame posebnega ozira do slovenskih umetnikov, amemo upravičeno želiti, da bi naše oblasti in njihovi organi primeroma šteli domačega umetnika. Zavedamo se, kaj so paragrafi, toda noben paragraf ne zabranjuje, da se ne bi rubežen izvršila ob primernejšem času, zlasti če gre samo za nekaj dni razlike. Oblasti bi lahko opozorila, da na nje bodo oškodovani kulturni interesi.

Zoper tako postopanje je torej treba protestirati. Slovenska umetnost kot velika in važna sestavina naše kulture in na kulturi je zainteresirana vsa javnost se težko bori zoper neveličnosti in trdote časa. Naši sprotarizirani umetniki se za ceno osebnih življenjskih posevčev svojim idealom in odkljujejo dela, ki ne predstavljajo samo zasebnih proizvodov, marveč so obče kulturne vrednote. Zato ni vseeno, kako se nad nje pošiljajo upniki in eksekutorji.

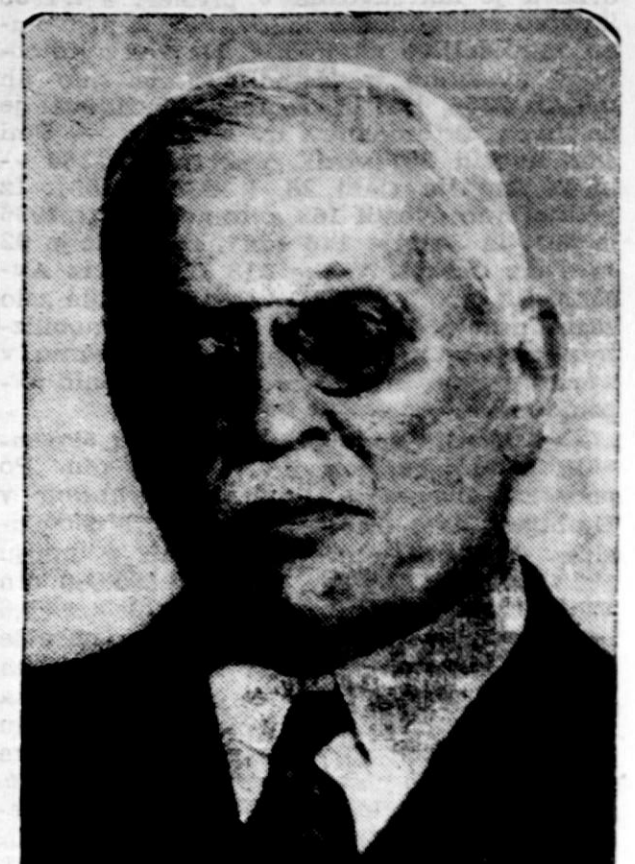
Slučaj g. Inkiostrija je poleg tega nevaren precedens za bodoče razstavljalce. Če je lahko neka upnica odstranila z razstave vsa dela, torej tudi taka, ki so tuja lastnina in do katerih nima pravno nobene pravice, ali se ne bodo lastniki umetnostnih slik pri kakšni bodoči razstavi umetnika obotavljali, da jih izroče na razstavo? Kdo pa ve, ali v tistem hipu že kakšen Shylock ne stiska v roki listine, ki mu omogoča, da pade umetnik za vrat in zaradi kakšnega dolžnega tisočaka odstrani z razstave vsa njegova dela, tudi tista, ki so tuja last?

Način, kako je bil g. Inkiostri, ki si je hotel z razstavo vsaj malo popraviti svoj gromotni položaj in plačati dolge, izročen na milost neki dami, sodnemu organu in postrežniku, je značilen za usodo umetnika v naši sredini. Mar menite, da prej naši umetniki niso tičali v dolgovi? In vendar je opisani način prvi te vrste. Želeli bi, da bi mu to nekulturno prvenstvo ostalo in da se ne bi tako oblika prekinjanja umetnostnih razstav nikdar več ponovila! — o.

ta Abulnar in Krušič in skupaj pristopa na vrh. Po rebrni navzgor se mladi in živahni Podmiljšček spet zakadi v osredje, a spet ga Krušič z ostalo skupino ujame. Osm bliže k cilju, tem večja postaja brzina, ki presega 40 km na uro. Sprinti se vrste zdej po enem zdej po drugem dirkaču, ker pa so moči precej izčrpane, ne zaležejo niti ena. 600 metrov pred ciljem potegne Zerjal, za njim pa Abulnar, ki pridobi kakih 20 metrov naskoka. Krušič, videč ta položaj, skoči za njima, potegne krepki sprint in reže prvi v cilj, ne da bi vedel, da je ta že tu. Pol kolesa je bil za njim Zerjal, takoj za tem Abulnar, ki pa mu je 50 m pred ciljem veriga zdrknila s prestave in ga takoj zavrla. Ostali dirkači so si sledili v malih presledkih. Povprečna brzina je znašala 30 km na uro. Kot četrti se je plasiral Pernel (H.), 5. Podmiljšček (E.), 6. Gregorič (H.), 7. Premk (H.), 8. Stibernik (E.), 9. Orel (E.), 10. Smrekar (L.).

Tudi juniorji, pri katerih je zmagal Bizilj Albin, so precej dobro vodili in prišli v cilj kar strnjeno. Popoldan, ko so bili nagrajeni, se je večina teh dirkačev ne glede na močan dež spet vrnila s kolesi v Ljubljano, od katerih je moral Hermelin Pernel še na dom v Poljansko dolino, nekaj kilometrov stran od Gorenje vasi. Z dirko vred je ta korajžni dirkač imel tega dne na seboj nad 900 km!

Slučaj. Tam ga pa niso hoteli spregledati. Tako je izreči namaj proti Evropi, namenjen v Belgijo ali Švedsko, toda v Dardanelah so ga aretirale turške oblasti in čez nekaj dni je bil izročen ameriškim. Še predno je pa ladja, s katero so potjati Insula v Ameriko, prispela do ameriške obale, je bil slepar izpuščen proti kavelji 250.000 dolarjev, ki so jo položili njegovi ameriški prijatelji. Takrat je bilo Insulu 75 let in mučilo ga je več težkih bolezni, med njimi tudi neozdravljiva sladkorna bolezen. S tem je bila Insulova kartirja končana. Zatekel se je bil v Evropo, ker mu je bilo jasno, da je za Ameriko mrtev.

Slučajno je preletel Atlantski ocean

Presenetljiv sportni uspeh ameriškega letalca Douglassa Corrigan

V nedeljo ob 9.17. greenwichskega časa je startal ameriški letalec Douglas Corrigan, da bi letel v Los Angeles. Toda namestu proti zapadu je krenil proti vzhodu in nad ameriškim ozemljem ga niso več videli. Takoj so pomislili, da je Corrigan sklenil preleteti ocean in spustiti se na letališče pri Parizu, kakor je storil pred leti Lindbergh. Corriganovo letalo ima motor 175 h.p. Letalec je imel s seboj 1.200 litrov bencina in 65 litrov olja, kar zadostuje za polet čez ocean.

Corrigan je krenil na pot sam in v ponedeljek ob 14.30. je prišel v Baldonnel na Irskem. Pot iz New Yorka do Irske je preletel v 28 urah in 13 minutah. Ko se je v nedeljo dopoldne dvignil v New Yorku v zraku, ni nihče verjel, da bo s svojim 9 let starim letalom brez radijskega aparata letel v Evropo. Mislili so, da leti v svojo domovino Kalifornijo. Corriganovo letalo je podobno letalu, s katerim je polkovnik Lindbergh preletel Atlantski ocean. Corrigan je star 31 let. Letel je čez ocean brez vsakega priprave in brez uradnega dovoljenja. Novinarji, ki so ga videli, da je preletel ocean po naključju, ker je v začetku mislil, da leti v Los Angeles. Tja je bil tu namenjen. Ko je bil pa že v zračnih višavah, se mu je pokvaril kompas. Takrat je letel v gostih oblakih in orientacija je bila zelo težka. Letel je potem vse čas zelo visoko nad oblaki in morje je zagledal šele tri ure pred irsko obalo.

Ko se je spustil k zemlji, je opazil ribiške čolne, ki so se mu zdeli nekam čudni. Slednje je ugotovil, da leti na Irsko. Letel je najprej proti vzhodu in preletel še 80 km dolgo pot. Šele na letališču je od uradnikov zvedel, da je res prišel na Irsko. Imel je s seboj samo 30 galonov bencina, nekaj čokoladnih biskvitov in pol litra vo-

de. Sam je bil silno presenečen, ko je prišel na Irsko. Dejal je pa, da ni posebnou utrujen.

Z letališča je takoj telefoniral ameriške-mu poslaniku v Dublinu, kjer so bili v silni zadregi, kajti Corrigan ni bil napovedan in je letel brez uradnega dovoljenja. Na poslaništvo niso vedeli, ali naj ga sprejmejo kot junaka ali pa kot krivca. Corrigan se je odpeljal z letališča z avtomobilom v Dublin. Njegov senzacionalni polet je vzbudil tudi v ameriškem ministru za trgovsko letalstvo največje presenečenje, kajti Corrigan sploh ni prošil za dovoljenje leteti čez ocean. Zato ni izključeno, da se to moral po povratku v Ameriko zagovarjati. Corrigan je rojen Irec. V ameriškem ministru pravijo, da je njegov polet morda velik dohodek v zgodovini irskega naroda in da ga ne bo pokvarilo s kaznijo. Pač pa bodo storili vse, da bi se Corrigan ne vrnil po isti poti v Ameriko.

Ni se še poletilo silno navdušenje, ki je zavladalo v četrtih na Bennetovem letališču, kjer so svečano sprejemali Howarda Hughesa po njegovem rekordnem poletu okrog sveta, ni še utihnil odmev tega triumfa po svetu že je prišla nova vest: Ameriški letalec Corrigan je v nedeljo skrivaj odletel z newyorškega letališča in prispel v ponedeljek na Irsko. Nihče ga ni pričakoval, nobene slave in nobenih časti ni bil deležen. Na polet se ni pripravil, na razpolago ni imel letala za en milijon dolarjev, niti štaba sotrudnikov. Imel je le 9 let staro letalo, podobno Lindberghovemu. Imel je pol litra vode in nekaj prepečenec. In še nekaj je imel — voljo. Železno voljo. Težko je — komu gre več slave in priznanja, da li letaleckemu milijonarju ali skromnemu letalcu, ki je tako prepričevalno dokazal svetu, da je duh nad gmofo.

Revolucija v meniški republiki

Meniška republika na gori Athos v Grčiji je bila do zadnjega najbolj konzervativna avtonomna družba v Evropi. Njena pravila so bila zelo stroga, zlasti kar se je tičalo vsega ženskega. Nobena ženska ni smela prestopiti samostanskega praga, nobena stopiti na samostansko ozemlje. Ta prepoved se je nanašala celo na živali ženskega spola. Skozi dolga stoletja so se strogo držali te prepovedi. Tu pa tam se je pa le pripetilo, da je sveto ozemlje Athosa »omeštila« ženska noga. V takih primerih so menihi onečisto zemljo dolgo prali z verskimi obredi.

Toda revolucija je odpravila tudi to slo-letno tradicijo. Reformno prizadevanje, začeto v samostanu Vatopedi, je omajalo vse meniško republiko. Vatopedi je najprej sklenil, da je dovoljeno imeti v samostanu tudi domače živali ženskega spola, mačke, kure, itd. Potem je pa kot prvo poslopje na Athosu napeljal električno razsvetljavo, čes, da to zelo vzpodbuja čitanje svetega pisma. Samostan Vatopedi je napeljal tudi telefon. To novotarijo je opat utemeljeval tako, da se je telefon dobro obnesel pri klicanju menihov k službi božji. Pač se je pa revolucija ustavila pred radijem. Tega si menihi niso mogli dovoliti, ker bi radio pomenil konec izolacije in začetek stikov z zunanjim svetom. Tako daleč pa noben samostan na sveti gori Athos ne sme iti.

Iz Celja

— C Petar sportni spored za nedeljo. V okviru tekmovalja za državno klubsko prvenstvo v tenisu se bosta srečala v nedeljo 24. t. m. ob 7. zjutraj na Rakuschevem teniškoj ob Trubarjevi ulici SK Celje in SK Atletik. Borba bo gotovo zelo napeta. Ob 8.30 dopoldne se bo pričela na Glaziji v prireditbi SK Celja tekmovalje v olimpijskem peterboju za seniorje in juniorje. Poleg domačih atletov bodo nastopili tudi člani zunanjih klubov. Ob 17. se bo pričela na Glaziji zanimiva prirediteljska nogometna tekma med prvorazredni: Policijskim SK iz Zagreba in SK Celjem. Ob 15.30 se bo pričela predtekma.

— Za regulacijo levega brega Voglaj- ne od železniškega mostu za kemično tovarno do bivše tovarne kisa v Zavodni razpisuje mestna občina dobavo okrog 120 kubičnih metrov kamenja lomljenca. Ponudbe je treba vložiti do 25. t. m. do 11. dopoldne v vložišču mestnega poglavarstva.

— Zrtev napadalec. Na sejmu v Velenju se je v ponedeljek aprl 32letni posestnik sin Franc Pretnar z nekim polni- kom. V prepriju je pograbil kamen in z njim udaril Pretnarja s tako silo po glavi, da mu je prizadel težko poškodbo. Pretnarja so oddali v celjsko bolnico.

Letošnje banovinsko kolesarsko prvenstvo Na progi Ljubljana — Celje — Slovenj Gradec (125 km) je za glavno kategorijo zmagal Salvo Krušič („Hermes“)

Ljubljana, 20. julija. Letošnje banovinsko prvenstvo slovenskih kolesarjev dne 17. t. m., ki ga je s športnim dvonem v Sloveniji Gradcu zvezala Koroska kolesarska zveza, a ga je par dni prej izvedbo prepovedala mariborska kolesarska podzveza, čes, da za izvedbo tega prvenstva omenjena župa ni upravičena, je, da najde čimprej izhod iz kompliciranega položaja prireditelja, organizatorja ljubljanske kolesarske podzveze. Čeprav so dirkači mariborske podzveze imeli prepovedano udeležbo na tem prvenstvu, je se kljub temu zbralo na startu pred Katičevim gostilno na Tyrševi cesti kakih 14 vnetih dirkačev raznih raznih kolesarskih klubov povečini članov »Hermesa« in »Edinastvac«. Pa tudi naš kanon Pavle Smrekar se je pojavil v dirkaškem dressu, da tudi on razgiblje svoje kosmi. Po skoraj dveletnem neudejstvanju v amaterskih nastopih se je na tem prvenstvu pridružil skupini se naš priznani Abulnar in celo z Jesenice sta se udeležila dva dirkača »Zarje«. Junioriskima favoritoma P. Premku in J. Gregoriču se letos že za malo zdi, da bi še nadalje delala družbo v juniorskih vrstah in sta se oddolila, da začeta meriti svoje moči v prvorazredni kategoriji, kjer sta že v par desetletjih nastopih preprečevalno dokazala, da sta tudi teji dosegla. Gartnerja, katerega smo doslej tudi bili navajeni vedno videti na startu, na tej važni dirki ni bilo na spregled in sliši se, da je najbrž z dirkami zaključil račune. Kar je prireditelj v zadnjem momentu najoljševalo, je bilo to, da ni mogel na noben način dobiti na razpolago niti enega motorista kakor tudi ne avtomobilista, ki bi dirkače spremljal in jim bil s svojim

spremljstvom za vsak primer ob strani. V zadnjem hipu pa je, kakor vedno, prišlo v tem oziru na pomoč g. inž. Karel Jax in dal na razpolago svoj avtomobil, s čimer je bila situacija rešena.

Start, določen za 6. uro zjutraj, se je zakasnili za četrto uro in čedna skupina dobro razpoloženih dirkačev se je spustila v dir. Zerjal je potegnil takoj s starta oster tempo, a za njim se je takoj vrzel Krušič in vsi ostali. Medtem ko sta se po Stadionu Zerjal in Stibernik poslužila stranskega uglejenega hodnika, je ostala skupina z Abulnarjem in Krušičem na čelu vozila na cesti. Na Ježici je Abulnarja doletel gumijski defekt, s katerim se je zamudil dobrih pet minut, ostali pa so se menjaje v vodstvu pomikali v precejšnjem diru proti Domžalam. Pri Dobu skočijo v vodstvo Premk, Pernel in Krušič, a popustijo kmalu, kajti skupine se ni dalo raztrgati. Jasno je, da se je osamljeni Abulnar moral zelo pomuditi, da je okrog Krašnje ujel bežečo skupino, ki se je tačas že vzpenjala po trojanskem klanecu. Krušič je tu pridobil kakih 30 metrov. Navzgor proti Vranskem se je vozilo v 50 do 60 km tempu in strnilo se je v tem diru kakih šest konkurentov. Takoi po Vranskem poskusi Krušič ubežati, kar se mu pa ni posrečilo, kajti takoj so mu bili za petami drugi, in brzina se je vse do Petrovč, kjer zavije proga levo proti Mislinjam, zmanjšala na 20 km. Se nekaj ubežnih poskusov je bilo uporozorjenih na vzgor pri Hudi luknji, a dirkači so se do bro zavedali, da jih v Mislinjah čaka še hud klanec, ki so ga tudi kmalu dosegli. Tu se začne v osredje letošnji juniorski državak Podmiljšček, ki ga pa takoj ujame.

Burno življenje Samuela Insula

Edisonov osebni tajnik, kralj ameriških elektrarn in finančni slepar

Zgodba v soboto v Parizu umrlega Samuela Insula se je prav za prav zaključila z letom 1934, ko je bil ta 75letni starci izročen ameriškim sodiščem, da bi se zagovarjal zaradi sleparij in poneverb, ki jih je bil zagrešil s svojim bratom pred letom 1932. Insul je končal pred sodiščem kot navaden slepar. Iz Pariza prihajajoča vest je prav za prav že parte davno mrtvega. Bill so pa časi, ko je pomenilo Insulovo ime težke milijone v dolarjih. Samuel Insul je bil Londonec in že kot trgovski pomočnik je spoznal, da v Evropi zanj ni mesta. Napotil se je torej s svojimi skromnimi prihranki v Ameriko. Tam je imel takoj v začetku izredno srečo. Postal je namreč osebni tajnik slavnega Edisona, ki je bil večkrat v zadregi, ka ko bi gosposdarstvo izkoristilo svoje jume. Samuel Insul se je lotil njihove eksploatacije z železno roko. Ustanovil je za Edisona mnogo družb in mu pripomogel k ogromnemu premoženju.

Seveda je pa poskrbel tudi zase. Imel je dobre zveze in vsa vrata so mu bila odprta. Tako je bil že pred vojno ravnatelj družb, ki so preskrbovale vse zapad Zednjjenih držav s plinom in električnim tokom. Bil je deležen časti od vseh strani. Izvoljen je bil za člana angleško-ameriške zveze inženirjev-elektrotehnikov, Severozapadna in Notredamska univerza eta mu podelili častni doktorat. V aprilu 1933 je

pa prišel nepričakovano udarec. »Publie Utilities«, kakor se je imenoval Insulov koncern, se je naenkrat sesul. Položaj je bil skoraj grotesken. Dostoj z milijardami razpolagajoči koncern naenkrat ni mogel plačati 8.000 dolarjev in zato je prišel pod stečaj. Preiskava je spravila na dan toliko nedovoljenih mahinacij z vrednostnimi papirji in delnicami, da je imel Samuel Insul komaj še toliko časa, da je odnesel pete. Še nekaj dni pred pobegom je bil pa sam upravitelj premoženja svojega skrahiranega podjetja.

Potem je pa šlo z Insulom hitro navzdol. Pobegnil je v Evropo in se zatekel v Grčijo, kamor je prispela za njim vsa družina. V Atenah je vzbudil prihod ameriškega milijardarja veliko pozornost. Po mestu se je govorilo, da je pripeljal njegov sin s seboj v kovčegu 7.000.000 ameriških dolarjev, torej več, nego je imela Grčija v svojem zlatem zakladu. V Atenah so Insula aretirali, toda takoj je bil izpuščen, ker Grčija ni imela z Ameriko pogodbe o izročanju krivcev. Ameriška vlada je pa vendarle izposlovala, da Grčija ni podaljšala Insulu dovoljenja za bivanje na njenem ozemlju. Bak je Ameriška predlagala Grčiji, da bo uvozila 120 tisoč galonov grških vin, če bo Insul izgnan iz Grčije.

Tako se je tudi zgodilo. Insul je najel parnik »Maloties« in se odpeljal z njim v

GEORGES OHNET:

SERGEJ PANIN

ROMAN

In res nista imela nobenih potreb. Preselita se na lepo posestvo v okolici Pariza, kjer bosta mirno živela in sadila zelje. Čemu b idelala, če nimata otrok?

Mihael je odobril njene načrte. On je že davno hrepenel po počitku. Često se je bal, da bi ju častihlepnost njegove žene ne privedla predaleč. Če se je ustavila sama, je bilo tako najboljšje.

Ta čas ju je opozoril njun notar, da bo naprodaj cernaysko posestvo, ležeče blizu njune tovarne.

Gospa Desvarennesova je pogosto med potjo v Jouy, kamor je hodila v svoj mlin, z zanimanjem ogledovala grad, cigar s škrljčevem kriti stolpiči so tako prijazno moleli iz bujnega zelenja. Grof de Cernay, zadnji potomec velike rodbine, je bil prav kar umrl tam, izčrpan po burnem življenju. Zapustil je bil same dolgeve in dveletno hčerko, ki mu jo je bila zapustila njegova priležnica, italijanska pevka, ko je nekega lepega dne odpotovala, ne da bi se še kdaj zmenila za otroka in njegovega očeta.

Vse naj bi prišlo na dražbo po sklepu sodišča. Zalostne zamožnosti so zagrenile grofu zadnje ure življenja.

Sodni eksekutor je prišel v grad istočasno z zdravnikom, poslanim na ogled trupla in malo je

manjkalo, da niso nalepili oznanila o zabrani posestva istočasno, ko so grobarji obijali stene s črnim suknom in se pripravljali na pogreb. Mala Ivanka, sirota, prestrašena sredi dirandaja tega žalostnega konca, se je skrila v pralnico, ko je zagledala tujega moža s klubokom na glavi in zaslislala njegov osorni glas. Tam jo je tudi našla gospa Desvarennesova. Igrala se je v svoji skromni oblecki, laske razpuščene po ramah, pogled začuden nad tem, kar je videla. Tiho je čepela tam, kjer je nekoč razposajeno begala in prepevala v tem velikem, zdaj pustem domu, iz katerega je bil gospodar za vedno odsel.

Pod vplivom tajinstvenega gona zapuščenih otrok, ki skušajo pridružiti se nekomu ali nečemu, je prihitala mala Ivanka h gospe Desvarennesovi. Le-ta, vedno pripravljena k zaščiti in hrepenča po materinstvu je vzela otroka v naročje.

Na ogledu posestva jo je spremljala vrtnarjeva žena, Gospa Desvarennesova jo je izpraševala o tem in onem. O otroku ni vedela ničesar, samo zvečer med slušničadjo, ko se je govorilo o gosposodi, je slislala, da je nezakonski otrok. Njenih sorodnikov ni poznala. Grof je imel samo četo, omoženo v Angliji z visokim gospodom, toda z njo že dolgo ni imel nobenih stikov. Mala je bila torej obojena na beračenje, ko bo grad prodan.

Vrtnarica je bila dobra žena in hotela je otroka obdržati, dokler ne dobi grad drugega gospodarja. Ko bi pa prišel v grad novi gospodar, bi obvestila o tem župana in odpeljala siroto v sirotišnico.

Gospa Desvarennesova je tiho poslušala pripovedovanje vrtnarjeve žene. Ena sama beseda se ji

je bila vtisnila v spomin iz tega pripovedovanja. Otrok je bil brez zaštite, sorodnikov ni imel, bil je zapuščen, kakor pes brez gospodarja. Mala je bila lepa in kadar so se ustavile njene velike, globoke oči na tej nepričakovani materi, ki jo je stiskala k sebi, se ji je zdelo, da prosi, naj je nikoli več ne postavi na tla, naj jo odnese daleč iz te žalosti, kjer je tako nesrečna, iz te zapuščenosti, kjer se ji krči srce.

Gospa Desvarennesova je bila kot preprosta žena praznoverna in takoj je pomislila, da jo je sama Previdnost poslala sem v Cernay, kjer je bila njena dobrotla tako nujno potrebna. Morda je bil to dar nebes, morda so ji ona poslala hčerko, ki si jo je tako vroče želela.

Brez oklevanja, kakor je delala vse, je pustila vrtnarici svoj naslov, malo Ivanka je pa odnesla v kočijo in jo odpeljala v Pariz. Vrtnarici je obljubila, da bo storila vse, kar je v njenih močeh, da najde sorodnike uboge sirote.

Ker ji je bilo cernaysko posestvo všeč in ker ni našla sorodnikov male Ivanke, je gospa Desvarennesova čez dvajset dni kupila grad in dobila za nameček še otročička.

Mihael je sprejel otroka brez posebnega navdušenja. Njegovo srce se ni moglo ogreti za tujega otroka. Ni sicer ugovarjal pohčertjenju, toda raje bi bil imel fantka.

Zato je bila pa žena vsa navdušena. Njen materinski čut, tako dolgo zdušen, se je končno nemoteno razvijal. Snovala je načrte za bodočnost, vrnila se ji je njena energija, zopet je govorila glasno in odločno.

Toda v njenem nehanju se je pokazalo notranje zadovoljstvo, ki ga dotlej ni bilo videti na nji, kar jo je pa delalo nežnejšo in prijaznejšo. Ni več govorila o tem, da bo opustila trgovino. Konec je bilo njene malodušnosti. Nekaj mesecev tako žalostni dom je postal znova razgiban in vesel. Liki solčni žarek je bilo dete razpršilo oblake.

In tedaj se je zgodilo nekaj, kar je imelo velik vpliv na življenje gospe Desvarennesove. V trenutku, ko ji je bilo naključje preskrbelo toli zaželeno dedinjo in ko je okušala to neskaljeno srečo, je vsa zbegnala opazila, da bo postala mati. Po šestnajstih letih zakonskega življenja je bilo to odkritje za njo skoraj nezaželeno. Kar bi jo bilo prej napolnilo z radostjo in navdušenjem, jo je navdalo zdaj z grozo. Ona, skoraj stara žena!

Ko se je o tem razširila vest, je povzročila v trgovskih krogih neverjetno razburjenje. Če bi gospa Desvarennesova ne bila priznana kot najbolj poštena žena na svetu, bi bili iskali ljudje pojasnilo tega presenetljivega pojava v domnevah, za Mihaela nič kaj posebno laskavih. Morali so se pa zadovoljiti s tem, da so proglasili to za čudež — in niso se motili. Člani mlajše veje Desvarennesov, ki so že z zelo dvomljivim zadovoljstvom gledali na prihod in nastanitev male Ivanke v domu, so delali zdaj še žalostnejše obraze, ko so zvedeli, da se je treba odpovedati ogromni dediščini, o kateri so tako radi sanjali. Vendar pa še niso izgubili vseh nad. Kdo more vedeti, kako se bo končal porod pri petinštiridesetletni ženi? Nezgoda je bila mogoča.